

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

ΕΛΛΑΣ

Έμπρός! με την πίστι για τη θυσία.

ΧΡΗ

ΘΑΡΣΕΙΝ

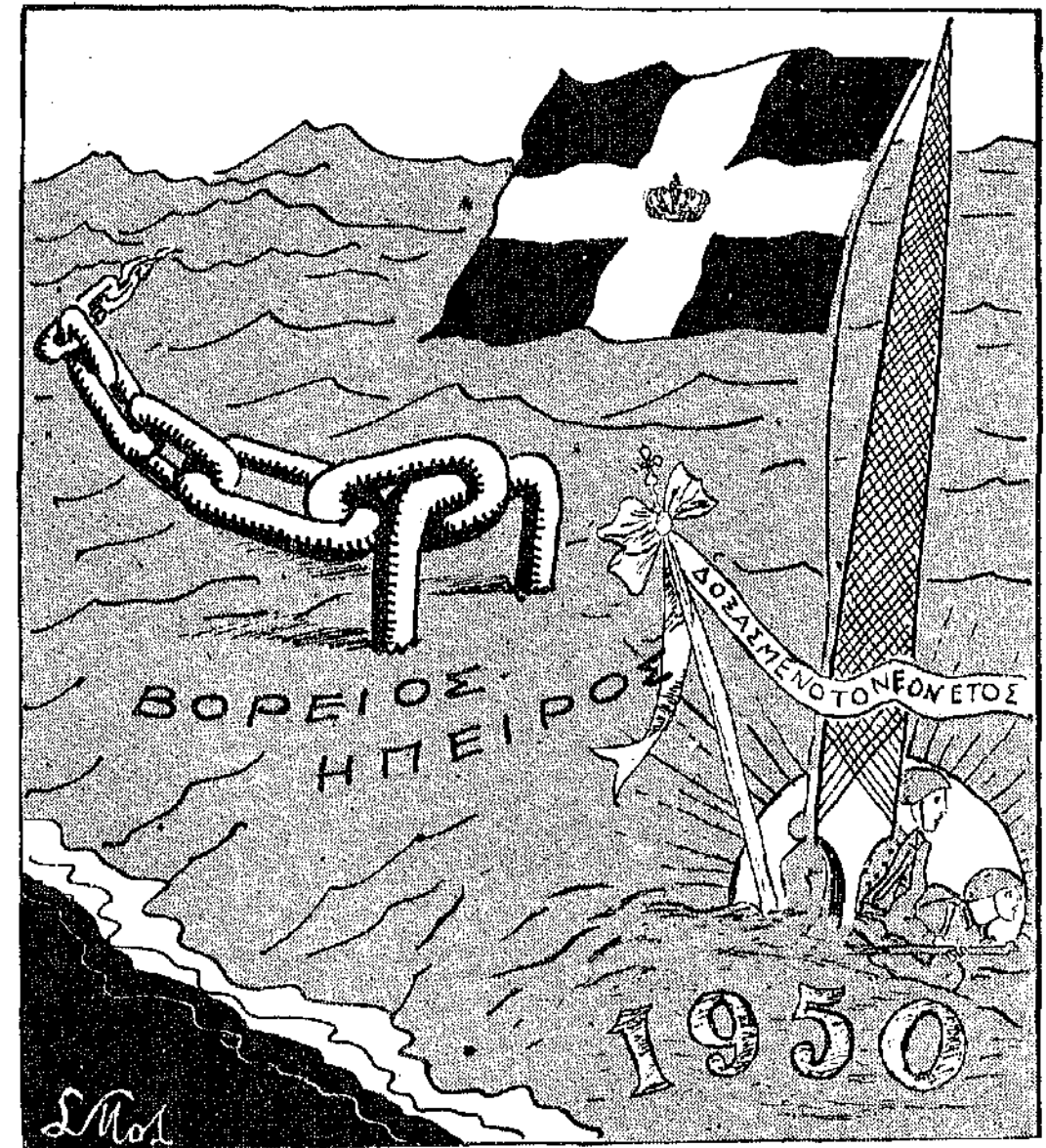
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ:

† Μακάριος Κύπρου
† Παντελ. Ἀργυροκάστρου
Κωνσταντίνος Τσαλδάρης
Νικόλαος Βέης
Σωτήριος Σκίπης
Φίλιππος Δραγούμης
Χρήστος Ζαλοκώστας
Παναγιώτης Τσιμπιδάρος
Φάνης Μιχαλόπουλος
Κα Ζαναντρίς
Κ. Θ. Παπαθεοφίλου
Γεώργιος Καραγιάννης
Ροβίρος Μανδούλης

κ. λ. π., κ' λ. π.

Έτος Β', ἀριθμὸς φύλλου 3

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1950

Ἡ Ἑλλάς δὲν θὰ ξεχᾶση...

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ο ΠΟΙΔΗΠΟΤΕ θεωρείται η δόγμα και αν δεχθώμεν περί του προσώπου του Θεανθρώπου Χριστού το βέβαιον είναι, ότι η Γέννησις του Σωτήρος έφερε μεγάλην στα χρονικά του κόσμου μεταβολήν. Έχώρισε την νέα από την αρχαία Ιστορία και οι άνθρωποι ήδη είναι διάφοροι κατά τα αισθήματα και τους τρόπους των προ της εποχής ταύτης ζησάντων, όταν να ήσαν κάτοικοι διαφόρων πλανητών και δεν έγκριζον την διανοητική και ήθικη ανάπτυξη των ανδρών της αρχαιότητας. Από τότε δε που οι νόμοι του Κυρίου ήμων Ιησού Χριστού κυβερνοῦν τον κόσμο και ο άνθρωπος νέαν δλως ένεδύθη σάρκα, τύπος νέου πολιτισμού έφάνη, αρχίσας την ανάπτυξίν του στα νέα συστήματα των κυβερνήσεων, της φιλοσοφίας, των τρόπων και των κοινωνικών έθιμων.

Ο αρχαίος και νέος κόσμος χωρίστηκαν μεταξύ τους, όπως συνέβη φυσικώς προ αίωνων διά των μεγάλων εικείνων γεωλογικών διακινήσεων. Η γέννησις του Χριστού είναι σταθμός στο βίο της ανθρωπότητας. Είναι το σημείον του διαχωρισμού των ειδώλων και της ύλης με τον Χριστιανικόν κόσμον. Είναι το κέντρον της ανθρωπίνης ζωής που συνεχώς έρευνοῦμε και εξετάζομε διά να μπωρέσωμε να εύρωμεν τα κοινά της τύχης του του κόσμου. Η έρση της άρα των Χριστουγέννων φέρει στην μνήμη μας το Ιστορικώς ζήν.

Ω! και τί δεν μάς θυμίζει. Βυθισμένοι μέσα στο περιβάλλον του ιστορικού υλισμού, μέσα στη σκλαβιά, μακριά από την αγγιγή του άστέρος της Βηθλεέμ —εξετροχιάσθημεν, γιατί να το κρύψωμεν— περιμένόμεν ν' άκούσωμε τις καμπάνες των εκκλησιών, οι οποίες θα

διαλαλήσουν με το ίδιο άργυρόχρο ασμα τους, το ήγγικε γάρ... τη χαρά της άπελευθερώσεως της υπόδουλου πατρίδος. Το τραγούδι που θα ξεσηκώσει μια για πάντα τους πόθους διά την πραγματοποίηση της άπελευθερώσεως και θα μη βυθιστεί στην ψυχή μας για να μάς γαλθανήσει, όπως άλλοτε ο άγγελικός ύμνος τους παιμένες της Γενήσεως, και όπως οι Μάγοι ακολουθούντες τον άστέρα έφθασαν εις την φάτην όπου το θεϊον Βρέφος, έτσι και ήμεεις με άτσαλένια πίστι θα επιβεβαιώσωμε το γεγονός της άπελευθερώσεως της Βορείου Ηπειρού και θα επανέλθωμεν στην Ιδιαιτέρα πατρίδα, όπως έπέστρεψεν η ανθρωπότης με την γέννησι του Χριστού στην αγνότητα, στην πίστι, στην αφέλεια, στη λατρείαν του θεϊου Βρέφους, το όποιον χάρισε την ΑΓΑΠΗ και ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ στους ανθρώπους.

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΩΝ

Η Κ. Ε. ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους εύρισκουν το Έθνος έξελθόν και πάλιν νικηφόρον από ένα άριστον άγώνα, τον όποιον τώ επέβαλεν άνειρος επίβουλεύς. Είναι η πολλοστή Νίκη και ο Θρίαμβος τον όποιον κατήγαγε το Έθνος διά να εξάσφαλιση την κινδυνεύουσαν υπόστασιν αυτού, αλλά και να κατοχυρώσῃ τον διακυβευθέντα πολιτισμόν ολόκληρου της ανθρωπότητος. Με βαθείαν πίστιν προς τα ανώτερα ιδανικά τα όποια έχαρακτήριζον πάντοτε τους έθνικούς άγώνας, το Έθνος δεν δύναται παρά να προχωρήσῃ εις τον ακατάσχετον δρόμον των υψηλών πετρωμένων του. Αν εύρίσκειται ήδη προ έρειπίων των όποιων επιβέλλεται η ανάρθσις, εύρίσκειται έν τούτοις προ της άμέσου ανάγκης συμπληρώσεως της άπαστολής του διά της ίκανοποίησεως ατημάτων, σύν τοις άλλοις, κατ' έξοχην ήθικης μορφής. Διά το πρωτοφανές και άπαισίον

παιδομάζωμα, το όποιον, ύπεθυμίζον την γενιτσαρικήν περίοδον συνήνησε παρ' όλας τας εκκλησίας, άσυγκίνητον δυστυχώς τον άργανωμένον και πολιτισμένον κόσμον, ύψωσε την σθεναράν φωνήν της η Έκκλησία υπό τον γερρόν και έθνικόν Άγωνιστήν Προκαθημένον της και εκάλεσε το Έθνος εις συναγεμάν. Πιστόν τούτο εις την φωνήν της Έκκλησίας ύψώνει την έντονον διαμαρτυρίαν του με την έπιτακτικήν αξίωσιν όπως εξαλειφθῇ η πράξις αυτή, η στιγματίζουσα τον πολιτισμόν. Τέκνα του Έθνους οι Βορειοηπειρώται, οι όποιοι έσχον το άτύχημα να ίδουν εις τον τόπον των συντελούμενον τόν φρικτόν αυτό άνασιόργημα άκούουν μετά συγκινήσεως την φωνήν της εκκλησίας και μετέχουσιν ολόψυχως εις την διαμαρτυρίαν την πανεθνικήν. Δεν διαφεύγει την προσοχήν του Έθνους ότι ένα τμήμα αυτού συνεχίζει και εφέτος βαδίζον τον φρικτόν δρόμον της τραγωδίας του.

Είναι η Βόρειος Ηπειρος. Ο χώρος εις τον όποιον έπαίχθησαν αι κυριώτεροι φάσεις του Έλλη-

νικού δράματος και εις τον όποιον η άπτερος Νίκη της Έλευθερίας αναμένει να έγκαθιδρύσῃ τα όριστικά της θεμέλια.

Αι θυσίαι και το αίμα των ήρώων και των μαρτύρων ήνοιξαν εις την Βόρειον Ηπειρον εύρειαν την δδον της θεμελιώσεως της Νίκης της Έθνικής. Τα συνεχιζόμενα μαρτύρια του πληθυσμού της αποτελούν τον βωμόν όστις αναμένει την άνέγερσιν του Ναού της Έλευθερίας.

Είναι τούτο η έπιτακτική αξίωσις του Έθνους την όποιαν καλείται να ίκανοποιήσῃ η Έθνική ήγεσία.

Με την πεποίθησιν αυτήν η Κεντρική Έπιτροπή Βορειοηπειρωτικού Άγώνος άπειθύνεται επί τας Άγίας Έσρατας προς τον έλεύθερον Έλληνικόν Λαόν και άποστέλλει τον θερμόν και έγκάρδιον της χαρεισμόν προς τους στενάζοντας άδελφούς.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ
ΑΠΟ
ΕΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

ΕΙΣΙΤΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΛΕΥΤΕΡΙΑ
ΣΤΗ
ΒΟΡΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟ

Δελτίον Μάχης για τον Βορειοηπειρωτικόν άγώνα

ΕΝΑΣ ΟΡΚΟΣ - ΜΙΑ ΕΥΧΗ

ΑΚΟΥΟΜΕΝ ταξείδια του Έμβερ Χότζα εις Μόσχαν. Τιμής και δόξας εις τον εκπρόσωπον των Μπολσεβίκων εις την Μόσχαν και έπάνοδόν του —παράδοξον διότι δεν εκρίθη μεταξύ των καθιστάμενων από την Μόσχαν— εις τα Τίρανα.....

Άκούομεν κάποτε κάποτε δήθεν έσωτερικάς αντιδράσεις κατά του Έμβερ Χότζα, κινήματα και έπαναστάσεις διά να ξεγελιούνται οι μωροί, διά να βαυκαλίζονται με φρούδας έλπίδας.

Έν τώ μεταξύ υπάρχουν πληροφορίες, ότι με το σύστημα το χιτλικό των τουριστών, πλείστοι όσοι Ρώσοι έφθασαν εις την Άλβανίαν διά καθαρώς ...τουριστικούς λόγους... Τούτο διότι πραγματικά η Άλβανία παρέχει και άνέσεις και θέαμα και φθείρας... Έπιηροφήθημεν ότι οργανούνται εις έν είδος Γιβραλτάρ η νήσος Σάσων. Ως βάσις υποβρυχίων... Πληροφορούμεθα ακόμη ότι επαναδιοργανούνται και επανασυντάσσονται οι καταφυγόντες εκεί καταπλιάδες, έχοντες τ' όπλον, κατ' έντολήν Ζαχαριάδη, παρά πόδα.

Ανεγνώσαμεν δηλώσεις του Άρχιστρατήγου, χθεσινάς ακόμη, ότι ο κίνδυνος δεν παρήλθε και ήμεεις κοιμούμεθα. Κοιμούμεθα ύπνον μακάριον είτε διότι είμεθα άνίκανοι να λάβωμεν θέσιν, είτε διότι φοβούμεθα να λάβωμεν θέσιν, είτε διότι δεν αντιλαμβανόμεθα κάτι άπλοῦν που το αντιλαμβάνονται έλοι όσοι πιστεύουν εις άγώνας. Και το άπλοῦν είναι τα ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.

Είναι δε τετελεσμένον γεγονός τα όσα ανώτερω γράφομεν και δεν ανατρέπονται παρά μόνον με άλλα ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ, άν έχωμεν ψυχή και καρδιά και πιστεύομεν ότι η Βόρειος Ηπειρος είναι τμήμα της Έλληνικής Έπικρατείας.

Διότι ήμεεις οι νέοι, οι άγνοί και άδολοι και άμόλυντοι άπ' όλα τα μικρόβια των πολιτικών και διπλωματικών διεθνών η έντοπίων μαγειρειών και οι όποιοι άπλως αισθανόμεθα και πιστεύομεν, Αισθανόμεθα ως Έλληνες και πιστεύομεν ως αγωνιστάι.

Διότι ήμεεις οι άμόλυντοι νέοι Βορειοηπειρώται απαιτούμεν και θ' αγωνισθώμεν να επανέλθωμεν εις την Πατρίδα μας έλεύθεροι και άρρήκτως συνδεδεμένοι ως έλοι οι Έλληνες με την Μητέρα Ελλάδα και είτε το θέλουν οι ισχυροί, είτε δεν το αντιλαμβάνονται οι κυβερνώντες την Ελλάδα, είμεθα άποφασισμένοι ν' αγωνισθώμεν χωρίς να θέσωμεν το όπλον παρά πόδα.

Αυτή η δήλωσις μας ως είναι μία παρήγορος εύχη επί τώ νέω έτει και ως εις εύχετήριος βρκος διά τους δούλους έλευθέρους την ψυχήν Έλληνας συμπατριώτας, εκεί που προσμένουν στιγμή με τη στιγμή λεπτό με το λεπτό, την ζγια άρα της έλευθερίας των.

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΑΙΣΧΟΣ

Χτυποῦν πένθιμα οι καμπάνες των εκκλησιών. Ο κλαυθμηρός ήχος των διαπερνά τας καρδίας μας τας κάμνει κυριολεκτικώς θρύμματα, τας ματώνει και πένθιμα πετά η σκέψις μας μακριά εκεί που 28.000 Έλληνόπουλα βίασια άρπάχτηκαν άπ' τας άγγάλας των μανάδων των, διά να τους διαφθείρουν την Έλληνική τους Ψυχή, ώστε άνδρούμενα να άποδοῦν μητραλοίαι.

Χτυποῦν οι καμπάνες, άπ' άκρου εις άκρον ολόκληρου της Ελλάδος και διαλαλούν πένθιμα τον καιμόν χιλιάδων μανάδων. Χτυποῦν και οι καρδιές των Έλλήνων και άπευθύνονται σ' εκείνους που άκαρδα παρακολουθοῦν το ΕΓΚΛΗΜΑ που διαπράττεται εις βάρος της Έλληνικής Φυλής.

Άκούεται μυριόφωνη σήμερα η φωνή της Ελλάδος. Το Έθνος ολόκληρον διαμαρτύρεται διαμαρτύρονται οι Βασιλείς των Έλλήνων, διαμαρτύρεται ο Άρχιεπίσκοπος, διαμαρτύρεται ο πολιτικός και έπιστημονικός κόσμος, διαμαρτύρονται, οι ήρωες υπερασπιστάι της Έλληνικής Πα-

τρίδος, διαμαρτύρονται οι μαυροφορεμένες μάνες, διαμαρτύρονται μικροί και μεγάλοι διά το άνήκουστο έγκλημα που έπεχειρήθη.

Με σπαραγμό ένώνει την διαμαρτυρίαν του κι' ο Βορειοηπειρωτικός κόσμος, τα παιδιά του όποιου συμπεριλαμβανόμενα εις την πένθιμον αυτήν στατιστικήν αύξάνει έτι περισσότερον την δραμτικότητα του δράματος.

Μόνον δρυκόλακες θα έπιχειροῦσαν παρομοίαν πράξιν, μόνον άνθρωποι που δεν έθήλασαν μάνας μας τούς, αλλά γάλα τίγρεως ποτιστήκανε, θα άπετόλμων, ό τι έτόλμησαν.

Άλλά πώς να έξηγηθῇ το ότι Διεθνείς Οργανισμοί, ούτως τούτος ο Ο.Η.Ε., παρακολουθοῦν το σύγχρονον αυτό αίσχος και περιορίζονται εις εύχας.

Έν όνόματι των ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, έν όνόματι της Ηθικής και του Δικαίου, ζητούμε τα παιδιά μας και τα άδέλφια μας να έπιστραφοῦν εις τούς φυσικούς των προστάτας, εις την οικογένειάν τους και την Έλληνικήν Πατρίδα. Περαιτέρω άνοχή του ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ θα άποτελέσῃ μελανόν στίγμα του Πανανθρώπινου Πολιτισμού.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΜΑΣ

ΑΥΤΑ τὰ λόγια ήλθαν στην μνήμη μου όταν έπήρα στα χέρια μου τὸ πρώτο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ τῶν «Βορειοηπειρωτικῶν Νειάτων». Τὰ ἀπήλυθε σε μιά ἐπιστολή του πρὸς τὸν μαθητὴν του Τιμόθεο, ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος. Μὲ τὴν πατρικὴ αὐτῆ συμβουλὴ τὸν καθιστᾶ προσεκτικὸν στὴν ἐκπλήρωσιν τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του, ποῦ ἦταν ὁ φωτισμὸς τῶν ἀνθρώπων ψυχῶν διὰ τῶν αἰώνιων Χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Ὁ Τίτος ἦταν γεμάτος ἀπὸ ζῆλον θρησκευτικόν. Εἶχε δώσει δόκιμον τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὴν νέαν πίστιν. Πολλὰ φορὰς μαζὺ του εἶχε ἀντικρῦσει τὸν νέον κίνδυνον τοῦ μαρτυρίου. Ἦταν ὅμως πολὺ νέος. Ἦθελε λοιπὸν σὰν πραγματικὸς πατέρας νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ ἐνδεχόμενα παραπατήματα τῆς νεανικῆς του ἡλικίας ποῦ μποροῦσαν νὰ παρεξηγηθοῦν, νὰ δώσουν ἀφορμὰς περιφρονησεῶς του καὶ νὰ θέσουν σὲ κίνδυνον ἀποτυχίας δόκιμον τὸ ἱεραποστολικὸν του ἔργον.

Τὰ ἴδια λόγια ἐθεώρησα καλὸν νὰ ἀπευθύνω καὶ ἐγὼ πρὸς τοὺς Βορειοηπειρώτας νέους, ποῦ πήραν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐκδώσουν τὰ «Βορειοηπειρωτικὰ Νειάτα». Ἡ ἀπόφασίς τους εἶναι καὶ εὐγενικὰ καὶ τολμηρὰ. Τὴν διαπνέει ἕνας ἀπέραντος πατριωτικὸς ζῆλος καὶ μιά ἀγνή λατρεία πρὸς τὴν Βόρειον Ἠπειρο. Εὐγενικὰ εἶναι ἡ ἀπόφασίς τους γιατί ἀνέλαβαν νὰ δεῖξουν μ' ἕνα σύγχρονον πνευματικὸ μέσο τὴ δύναμιν καὶ τὴν ὠμορφίαν τῆς βορειοηπειρωτικῆς ψυχῆς.

Τολμηρὰ γιατί φορτώθηκαν μὲ μιά τεράστια ἠθικὴ ὑποχρέωσιν νὰ τὴν πραγματοποιήσουν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ. Δὲν μπορῶ παρὰ νὰ τοὺς συγχαρῶ καὶ γιὰ τὰ δυὸ καὶ νὰ τοὺς δώσω τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ μ' ἔχουν συνεργάτη τους στὴν ἐθνικὴ αὐτὴ προσπάθειά τους. Καὶ τὸ κάνω αὐτὸ εὐσυνείδητα γιατί πιστεύω ὅτι ἡ βορειοηπειρωτικὴ ψυχὴ ὅταν δὲν ρυμουλκεῖται ἀπὸ τὸ ταπεινὸ πάθος πολλὰ πράγματα μπορεῖ νὰ κάμῃ στὴ σφαῖρα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς διανοήσεως. Τὸ πάθος δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ζῆλος. Χρειαζέται προπαντὸς πειθαρχία.

Ἐπίστευα ἀνάκαθεν ὅτι οἱ Β. Ἠπειρώται θὰ μποροῦσαν νὰ ἐκδώσουν ἕνα περιοδικόν. Μ' αὐτὸ θὰ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ἔδειχναν καὶ τὴν ἐθνικὴ καὶ τὴν διανοητικὴ δυνάμειά τους, ἀλλὰ καὶ τὸν πόνο τους καὶ τοὺς ἀδύνατους πόθους των. Εἶναι πολλοὶ οἱ Βορειοηπειρώται ἐπιστήμονες, ποῦ ἡ μόρα τῆς σκλαβιάς τοὺς ἔρριξε κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ἀγῶνος

καὶ ἐδῶ στὴν Ἐλευθερὴ Ἑλλάδα καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς οἰκουμένης, ὅπου ὅλοι τους εὐδοκίμησαν καὶ διέπρεψαν. Δὲν ὑπάρχουν κλάδοι τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης τοὺς ὁποίους νὰ μὴ ἀπέδειξαν ἐμπράκτως τὴν ἰκανότητά καὶ τὴν προκοπή τους. Ὅλες αὐτὲς οἱ πνευματικὲς δυνάμεις πρέπει νὰ ἐπιστρατευθοῦν καὶ νὰ δεῖξωμεν στοὺς φίλους μας καὶ στοὺς ἐχθροὺς μας, ὅτι καὶ ξεριζωμένοι δὲν εἴμεθα «ἄχθος ἀρούρης», ἀλλ' ἄνθρωποι γεμάτοι ἀπὸ ζωτικότητα καὶ φιλοτιμία ποῦ δὲν ξεχνοῦμε οὔτε τὴν καταγωγὴν μας, οὔτε τὴν ἀξίαν μιάς πολιτισμένης ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ποῦ ἕνας πόθος καὶ μόνον μᾶς κινεῖ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς γενετήρας μας.

Ἡ Β. Ἠπειρος σὲ παλαιότερα χρόνια, μὲ τὴν Μοσχόπολιν τῆς, μὲ τὴν κορυφὰ τῆς, μὲ τὸ Δελβινόν τῆς, καὶ μὲ τὴν Χειμάρρα τῆς ἐλαμψε ὡς ἀκτινοβόλος φάρος ποῦ μὲ τὸ φῶς του στολίζει μιά μεγάλην

«Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω». (Α. ΤΙΜ; 4/12)

περίοδον τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας. Ὅλη ἡ πνευματικὴ κίνησις ποῦ ἀνέπτυξαν καὶ ὅλη ἡ κοινωνικὴ τους πρόοδος καὶ προαγωγὴ δὲν ἀφείλονται σὲ ἐτερόχθονες παρακινήσεις, ἀλλὰ σὲ ἕναν πηγάδι αὐτοχθονισμοῦ, ποῦ στάθηκε πάντα δημιουργικὸς. Τέκνα τῆς φιλόπονα καὶ ἀποταμιευτικῆς προσέφεραν ἀφειδώλευτα τοὺς καρπούς των ἰδρωτῶν τους γιὰ νὰ προκαλέσουν τὸ πνευματικὸ ζύτημα, ποῦ ἀπώτερός του σκοπὸς ἦταν ἡ ἀποτίναξις τοῦ μισητοῦ ζυγοῦ. Καὶ στοὺς μεγάλους ἐθνικοὺς συναγεμωμένους βρέθηκαν ὅλοι ἔτοιμοι γιὰ κάθε θυσία καὶ προσπάθεια, ὡς γνήσιοι Ἕλληνες.

Ἡ μοῖρα τῆς Β. Ἠπειροῦ, στάθηκε δυστυχῶς πολὺ σκληρὴ. Καταδικάστηκε καὶ τότε καὶ ἀργότερα νὰ παραμείνῃ σκλαβωμένη, ἐν γινώσκει μάλιστα ὅτι ἦταν ἀξία καλύτερης τύχης. Ἀλλὰ καὶ στὴ χειρότερη ἐπώδυνη κατάστασί τῆς δὲν δέχθηκε τὴν πνευματικὴν τῆς δράσι. Καὶ ἐντὸς αὐτῆς καὶ ἔξω ἀπ' αὐτὴν διεμορφώθησαν ἄριστα πνευματικὰ στελέχη, ἔτοιμα νὰ τὴν πλαισιώσουν ὅταν κάποια μέρα θ' ἀποκτοῦσε ὀριστικὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς καὶ θὰ ἐνώωνταν ὡς γνήσιον μέλος μὲ τὸν κορμὸν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος. Καὶ σήμερον ἀκόμη, τηρουμένων τῶν δημογραφικῶν ἀναλογιῶν, οἱ Βορειοηπειρώτες ἐπιστήμονες εἶναι περισσότεροὶ καὶ καλύτεροὶ ἀπὸ τοὺς Ἀλβανοὺς ἐπιστήμονας, ποῦ οἱ κακὸφρονηοὶ προστόται τους ἐδημιούργησαν μὲ τὰς πολλὰς τῶν ὑποτροφίας καὶ τὰς πολλὰς εὐκολίας ποῦ τοὺς παρέχουν.

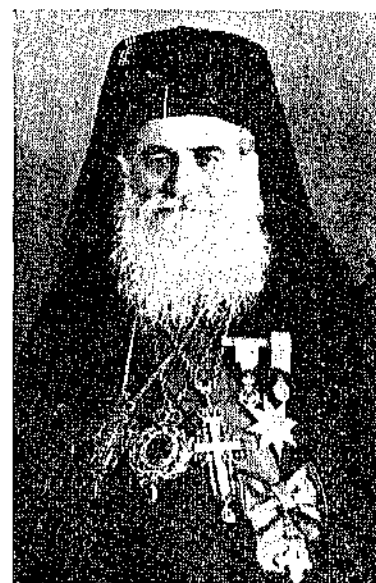
Ὅλων αὐτῶν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τῆς πατρίδος μας Βορείου Ἠπειροῦ καιρὸς εἶναι νὰ γίνῃ μιά ἐπιστράτευσις καὶ ἕνας συναγεμωμένος ὄχι δέβαια μὲ μιά ξηρὰν στατιστικὴν ποῦ θ' ἀναφέρῃ ἀπλῶς τὰ ὀνόματά τους καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν τους εἰδικότητα, ἀλλὰ μὲ ἄρθρα καὶ μελέτες σοβαρὰς, ποῦ θὰ φέρουν στὸ διεθνὲς προσκήμιον τὴν ὑπόθεσιν τῆς Βορείου Ἠπειροῦ. Καίτοι μὲ τὸν μεγάλο ἀδίκημα ποῦ διεπράχθη εἰς βάρος τῆς. Καίτοι δὲν μπορεῖ ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν βαρῦτητα τῆς γνώμης ἐνὸς σο-

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΜΑΣ

Ὁ Ἐθνάρχης Κύπρου

Ὁ κ. Κ. Τσαλδάρης

Ὁ Ἐθνάρχης Κύπρου Μακαριώτατος κ. κ. Μακάριος

ΑΠΟ τὸν Ἀκρίταν τοῦ Νάγου, τὴν Ἑλληνικὴν Μεγαλόνησον Κύπρον, τὴν ὁποίαν ἡ «Φιλελευθέρα» Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ ἐξακολουθεῖ παρὰ πάσαν ἠθικὴν καὶ πᾶν δίκαιον νὰ κατακρατῇ εἰσέτι ὑπόδουλον, ἀπο-

πέλλομεν διὰ τῶν «Βορειοηπειρωτικῶν Νειάτων» πρὸς τοὺς στενάζοντες ὑπὸ βάρβαρον καθεστῶς ἀδελφοὺς βορειοηπειρώτας ἐγκάρδιον πατριωτικὸν ἀσπασμὸν καὶ μῆνυμα θάρρους καὶ ἐλπίδος. Οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς ὑπέκοντες εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς σκοπιμότητος καὶ τοῦ συμφέροντος μόνον, κρατοῦν ἀκόμη ὑποδούλους χώρας Ἑλληνικὰς, ὡς ἡ Βόρειος Ἠπειρος καὶ ἡ Κύπρος. Ἀλλ' ἄρκετὰ ἐδούλευσαν εἰς τοὺς ξένους ἡ ὠραία Πατρίς μας καὶ ἡ μὲ τόσον αἶμα ποτισμένη μαρτυρικὴ Βόρειος Ἠπειρος, μεθ' ἧς μὲς συνδέουν ἱεραὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους πολέμους τοῦ 1912—1913. Πεποίθαμεν ὅτι ἐικενώσαμεν πλέον τὸ ποτήριον τῶν πικριῶν καὶ τῶν δοκιμασιῶν. Ὁ Κύριος τῶν κυριούντων καὶ Βασιλεὺς τῶν βασιλευντων προσέλειπεν ἐπὶ τῆς εὐσέβειαν καὶ τὴν φιλοπατρίαν ἡμῶν θέλει χαρίσει τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰ στενάζοντα ὑπὸ ξενικὸν καθεστῶς Ἑλληνικὰ ταῦτα τμήματα.

Μετά διαπύρων εὐχῶν
Ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου
† ὁ Κύπρου Μακάριος
20 Δεκεμβρίου 1949

βαροῦ ἐπιστήμονος, ποῦ παρ' ὅλης τῆς πνευματικῆς του ἀπασχολήσεως διατηρεῖ ζωηρὸ τὸ πατριωτικὸν του συναίσθημα. Καὶ εὐτυχῶς ὅλοι οἱ συμπατριῶται μας ἐπιστήμονες δὲν ἔπαυσαν νὰ ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν τύχην τῆς πατρίδος μας, ποῦ στάθηκε καὶ στέκεται ἀκόμη τόσον ἀτυχῆς, κάτω ἀπὸ τὸν βαρβαρικὸ ἀλβανικὸ ζυγόν.

Ἰδοὺ λοιπὸν μιά εὐγενῆ προσπάθεια γιὰ τὰ «Βορειοηπειρωτικὰ Νειάτα» νὰ χρησιμεύσουν ὡς πνευματικὴ ἐστία συγκεντρώσεως ὅλων τῶν Βορειοηπειρωτικῶν πνευματικῶν στελεχῶν, γιὰ νὰ πείσωμεν ἐκείνους ποῦ διαχειρίζονται τὴν ἱεράν ὑπόθεσιν μας, εἴτε δικοὶ μας εἶναι εἴτε ξένοι, ὅτι εἴμεθα κατὰ πάντα ἀξιοὶ γιὰ μιά ἐλευθερὴ ζωὴ, γιὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ὁποίας ἐπὶ αἰῶνες χύσαμε καὶ χύνομε ἀκόμη αἶμα καὶ δάκρυ πικρὸ. Ἀλλ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ ὑπὸ μίαν καὶ μόνην προϋπόθεσιν: Τὰ «Βορειοηπειρωτικὰ Νειάτα» νὰ καταστούν πρα-

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

Η ΕΚΔΟΣΙΣ τοῦ περιοδικοῦ «ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ» ἐμπνευσμένου ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ἱκανὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ ἔχοντος μοναδικὴν σκέψιν καὶ πόθον τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Βορείου Τμήματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἠπειροῦ, ἀποτελεῖ μίαν ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς ζωτικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος, ἐταίμης πάντοτε νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς τῆς Πατρίδος, ἐφ' ᾧ καὶ συγχαίρομεν τοὺς λαμπροὺς νέους Βορειοηπειρώτας διὰ τὸν ἱερὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα των, ὅστις εὐρίσκει βοθεῖαν ἀπήχησιν εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν.

ΕΠΙ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν μεγάλων ἑορτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ περιοδικὸν μας σὰς ἀπευθύνει τὶς πιὸ καλὰς καὶ διαλεκτὰς εὐχάς.

Ἰδιαίτερος πρὸς τοὺς Βορειοηπειρώτας εὐχεται ὅπως, ὁ σαρκοθεὸς ἐν τῇ Φάτνῃ τῆς Βηθλεὲμ Θεός, ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει βοηθήσῃ καὶ δικαιώσῃ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα των, ἵνα συντόμως, ὁ ἦλιος τῆς Ἐλευθερίας λάμπῃ καὶ σκορπίσῃ τὰ ζοφώδη σκότη τῆς σκλαβωμένης πατρίδος μας Β. Ἠπειροῦ.

ἄνθρωπος, ποῦ τὸν ἐνθουσιάζει πάντα ἡ θαρραλέα προβολὴ μιάς ἰδεολογίας, ἐθνικῆς καὶ ἠθικῆς, δὲν μπορῶ παρὰ νὰ εὐχηθῶ μὲ δὴν τὴν καρδιά μου γιὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ ποῦ ἐπιδιώκει τὸ βορειοηπειρωτικὸ αὐτὸ περιοδικὸν εἶθε κάποια μέρα καὶ ἄς μὴν εἶναι μακρινή, ἡ ἐκδοσίς του νὰ συνεχισθῇ μὲ τὸν ἴδιον ζῆλον καὶ στὴν Βόρειον Ἠπειρο, ἀλλ' ἐλευθερὴ πιά καὶ ἐνωμένη μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Αὐτὴ εἶναι ἡ καλύτερὴ μου εὐχὴ ποῦ ἀπευθύνω διὰ τὰ «Βορειοηπειρωτικὰ Νειάτα» μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν μεγάλων ἑορτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἑτους.

Ἀθῆναι, 19-12-1949
† Ὁ Ἀργυροκάστρου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ο ΠΟΡΦΥΡΟΥΣ ΚΩΔΙΞ ΤΟΥ ΒΕΡΑΤΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. Ν. Δ. ΒΕΗ (BEES) ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ, ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕ ΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 40-41

Η ΕΠΙΡΧΙΑ Βελεγράδων επί αιώνας υπήρξε κέντρον τής 'Ελληνικής 'Ιδέας και τής 'Ορθοδοξίας. 'Η δὲ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τὸ Βεράτιον, εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ καὶ μνημεῖα ἀξιολογώτατα τῆς 'Ελληνικῆς Παλαιογραφίας. 'Εκ τῶν μνημείων τούτων ἰδιαιτέρων σημασίαν ἐπέχρυσεν περγαμηνὸν κώδικες, περιέχοντες εὐαγγελικὰ κείμενα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλώσσῃν. 'Επὶ αἰῶνας ἐπιστεύετο, ὅτι χειρόγραφος εὐαγγελικός κώδιξ, ἐναποκείμενος ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου (κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ Καστροῦ Βερατίου) εἶναι δῆθεν αὐτόγραφος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Χρυσοστόμου. Διὰ τοῦτο ὁ χειρόγραφος εὐαγγελικός κώδιξ οὗτος, τελούμενης τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου (1), ἐξετίθετο «ἐν τῇ 'Ιερᾷ 'Εκκλησίᾳ ἐκείνῃ εἰς προσκύνησιν, ἀσπαζόμενος ὑπὸ πάντων τῶν πανταχόθεν συρρέοντων εὐλογημένων Χριστιανῶν μετ' ἄκρας εὐλαβείας, τιμῆς καὶ σεβασμοῦ» (2). 'Εν τούτοις ὁ δῆθεν αὐτόγραφος κώδιξ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, δὲν εἶναι ἔργον τῶν ἁγίων χειρῶν του, εἶναι τοῦλάχιστον κατὰ 100 ἔτη μεταγενέστερος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Χρυσοστόμου (3).

Κατὰ πολὺ σπουδαιότερος εἶναι ὁ πορφύρεος τοῦ Βερατίου εὐαγγελικός κώδιξ, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν χειρογράφων βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης διακρίνεται συνήθως διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ψηφίου: Φ. Ἔχει δὲ γραφῇ ὁ κώδιξ Φ. κατὰ τὸν ἕκτον προφανῶς αἰῶνα ἐπὶ πορφύρᾳ περγαμηνῆς· αἱ δὲ λέξεις αὐτοῦ εἶναι ἀργυρογράμμοι, τὰ δὲ ἀρκτικά γράμματα ἔχουσι κοσμηθῆ διὰ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν χρωμάτων. 'Η καθ' ὅλου γραφῇ τοῦ πολυτελοῦς καὶ πολυτίμου τούτου χειρογράφου εἶναι μεγαλογράμματος στρογγύλη.

Ὁ κώδιξ Φ. τοῦ Βερατίου κατὰ τὴν σύγχρονον αὐτοῦ κατάστασιν περιέχει μόνον τὸ κείμενον τῶν κατὰ Ματθαῖον καὶ Μάρκον εὐαγγελίων· τὸ τμήμα τοῦ χειρογράφου, τὸ περιέχον τὸ κατὰ Λουκάν καὶ τὸ κατὰ Ἰωάννην ἠλλεῖπει πρὸ πολλοῦ.

Σπουδαιότατον σημεῖωμα παλαιόν, ἀναγόμενον εἰς τὰ μέσα τοῦ 14' αἰώνος, κείμενον ἐπὶ τῆς δευτέρας πινακίδος τοῦ κώδικος, ἀρχεται ὡς ἑξῆς: «**Β λ ἔ π ε τ ε ο ἰ ὄ ρ ῶ ν τ ε ς τ οῦ Ἁ γ ἰ οῦ Ἰ ω ἄ ν ν οῦ τ οῦ Χ ρ υ σ σ ο σ τ ὶ μ οῦ ο ἰ κ ε ἰ ὄ χ ε ἰ ρ α γ ρ ᾶ μ α τ α τ οῦ π α ρ ὄ ν τ ο ς τ οῦ τ οῦ Εὐ α γ γ ε λ ἰ οῦ, ὄ ν τ ο ς αὐ τ οῦ εἰ ς Ἄ ν τ ἰ ὄ χ ε ἰ α ν τ ῆ ν αὐ τ οῦ π α τ ρ ἰ δ α ὑ π ἄ ρ χ ο ν τ ο ς αὐ τ οῦ δ ἰ α κ ὄ ν οῦ τ οῦ Εὐ α γ γ ε λ ἰ οῦ**». Κατὰ ταῦτα καὶ ὁ κώδιξ Φ. ἐπιστεύετο, ὅτι δῆθεν εἶναι αὐτόγραφος τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Τελευτᾷ δὲ τὸ προμνημονευθὲν σημεῖωμα ὡς ἑξῆς: «**Ὁ ρ ᾶ τ ε β α φ ῆ ν τ ῶ ν χ α ρ τ ῖ ω ν ἑ ξ ᾰ ἰ σ ἰ ο ν, ἄ λ λ ᾶ κ α ἰ τ ῆ ν εὐ μ ὄ ρ φ ω σ ἰ ν τ ῶ ν γ ρ α μ μ ᾶ τ ω ν; ἄ λ λ ᾶ κ α ἰ τ ὸ Εὐ α γ γ ἑ λ ἰ ο ν τ οῦ Θε ο λ ὄ γ οῦ τ ὸ γ ρ α φ ἑ ν ἑ ν τ ῆ Π ᾶ τ μ ω λ υ τ ᾶ εἰ σ ἰ τ ᾶ τ οῦ τ οῦ γ ρ ᾶ μ α τ α, κ α θ ὄ ς τ οῦ τ οῦ ἑ ὠ ρ α κ α ο ἰ κ ε ἰ ο ἰ ς ἑ μ οῦ ὀ φ θ α λ μ οῖ ς ἐ ν τ ῆ 'Ε φ ἑ σ ω**». Κατὰ ταῦτα ὁ ἀνώνυμος γραφεὺς τοῦ σπουδαιότατου τούτου σημειώματος ὑπῆρξε προσκυνητῆς τοῦ περιφήμου ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου,

τοῦ Θεολόγου καὶ Ἡγαπημένου τοῦ Κυρίου· καὶ εἶδεν ἐκεῖ τὸ λεγόμενον αὐτόγραφον κατὰ Ἰωάννου Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον οὗτος ἔγραψε κατὰ τινὰ παράδοσιν ἐν Πάτμῳ.

Ὁ κώδιξ Φ. τοῦ Βερατίου ὑπῆρξε παλαιότερον κειμήλιον τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καστροῦ. Ἐγίνε τὸ πρῶτον γνωστὸς ὁ αὐτὸς κώδιξ τῷ 1868 ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ἀ ν θ ἱ μ οῦ Ἀ λ ε ξ ὁ ὕ δ η, τότε μητροπολίτου Βελεγράδων (4), ὁ ὁποῖος καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανειλημμένως ἔγραψε περὶ τοῦ πολυτίμου καὶ πολυτελοῦς κώδικος. Ἀλλὰ τὴν διεξοδικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν πραγματείαν περὶ τοῦ κώδικος Φ. ὀφείλομεν εἰς τὸν καθολικὸν ἱερέα Μπατιγιό (5). Πού εὑρίσκεται σήμερον ὁ κώδιξ Φ; Εἶναι γνωστόν, ὅτι πρὸ 40 περίπου ἐτῶν πολυτίμα χειρόγραφα ἐκ Βερατίου ἀπεμακρύνθησαν καὶ μετὰ πολλὰς περιπλανήσεις περιήλθον εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον. Μήπως ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ ὁ πολυτίμος καὶ πολυτελής κώδιξ: Φ; Ἐξεταστέον.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ (Bees)

Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου
Στρατιώτης τῆς Βορείου
Ἠπείρου 40—41

- (1) 27 Ἰανουαρίου.
(2) Ἄνθιμου Δ. Ἀλεξιάδη, τοῦ ἐκ Μαδύτων τῆς Θρακικῆς χερσονήσου, σύντομος ἱστορικὴ περιγραφή τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Βελεγράδων καὶ τῆς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἐκαιοθεσίαν ὑπαγομένης χώρας νῦν πρῶτον συνταχθεῖσα καὶ ἰβρίδι ἀναλώμασι ὑποκίς ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Βελεγράδων.....
(3) Ἐν Κερκύρᾳ 1868, σελ. 113.
(4) Ὁ χρυσοστόμος ἀπέθανε τὸ 407.
(5) Βλ. ἀνωτέρω ὑποσημ. 2.
(6) «Les manuscrits grecs de Berat d' Albanie et le codex purpureus Φ» ἐν Archives des Missions scientifiques IIIe Série, τόμ. 1Γ' (1887) σελ. 437—556.

Τὸ τραγοῦδι τῶν Ἀρματωλῶν

Οἱ ἀρματωλοὶ κ' οἱ κλέφτες δὲν πέθαναν ποτές!
Δεχθῆτε μας βρυσούλλες καὶ γάρφαρα κρουνηρία,
κάτου ἀπὸ κοντοελάτια καὶ πράσινες ὀξίες,
γεια σας παλιές μας σκέπες κι αἰῶνια μας λημέρια.

Γεῖά σας, χαρὰ σας λόγγοι —παλιὰ μας συντροφιά! —
κι ἔσεῖς θολές ραχοῦλλες καὶ μαυρομαντηλοῦσες.
Γεῖά σας, χαρὰ σας δάσα ξανθὰ κι ἄγρια θερὰ,
ἄμορφες πέρδικές μας καὶ πετροκελαϊδοῦσες.

Ἐδῶ, βουνό, μάς εἶδες —γεια σου ἱσκιερὸ βουνό! —
νὰ στήνουμε κουβέντες, νὰ λέμε καὶ τραγοῦδια.
Μὰς δρόσιζε τὴν ὄψη τὸ ἀγέρι τὸ τερπνὸ
καὶ στὰ καλὰ ἄρματά μας κρεμοῦσαμε λουλούδια.

Ἐδῶ, ἀπ' τὰ ὄνειράτά μας ἦρθε τὸ πιὸ χρυσό,
μιὰν ἄνοιξη ἀνθισμένη κι ἕνα ὄριο καλοκαίρι,
νὰ χύσει στὴν καρδιά μας ἐλπίδων θησαυρὸ
κι ὑπόσχεση σὰν ἀνθὶ τοῦ Ἀπριλὶ νὰ μάς φέρει.

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟ - ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ Κ. Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ
ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ζήτημα εἶχε πάρει κακὸ δρόμο εὐθὺς ἀπ' τὴν ἀρχήν, δηλαδὴ ἀπὸ τὰ 1912—13. Δὲν τὸ λέγω ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπὸ τότε τὸ εἶπα. Στὸ περιοδικὸ «Νουμάς» στίς 23 Μαρτίου—5 Ἀπριλίου 1913, δηλαδὴ ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Γιαννίνων, εἶχα δημοσιέψῃ ἄρθρον μετὰ τὸ ψευδώνυμον «Ταρκίνιος» (γιατί τότε, ὡς ἔφεδρος λοχίας τοῦ πεζικοῦ, ὑπηρετοῦσα στὸ Στρατηγεῖο τοῦ ἀειμνήστου διαδόχου καὶ κατόπι βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ δὲν μποροῦσα νὰ δημοσιογραφῶ μετ' ὄνομά μου), ὅπου με νεανικὴ ζωνρότητα κατὰκριναι τὴν ὑποχωρητικὴν τῆς κυβερνήσεως ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν συμμάχων τῆς, Ἀυστροουγγαρίας καὶ Γερμανίας· ὅτι δηλαδὴ δὲν ἀφήκε τὸν Κωνσταντῖνον ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ νὰ προχωρήσει ὡς εἰς τὸν Αὐλῶνα, εἰς τὴν Ἠπειράτι καὶ εἰς τὸ Σκούμπη ποταμὸν καταδιώκοντας τοὺς Τούρκους εἰς τὸ τουρκικόν, ἀκόμη τότε, ἔδαφος —ὅπως εἰς τὴν ἴδιαν ἐποχὴν ἔκανον οἱ Σέρβοι, πού καταλάμβαναν τὰ Τύραννα, τὸ Δυρράχιο, τὸ Ἐλμπασάν κλπ.— ὅχι γιὰ νὰ προσαρτήσῃ τὴν ἐκείνην, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὴν κατέχομε προσωρινά, ὥστε κατόπι νὰ ἐξασφαλίσωμε, σ' ἀντάλλαγμα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν περιοχῶν ἐκείνων εἰς τὴν συσταταίνουσαν τότε ἀνεξάρτητη Ἀλβανία, τὴν ἑλληνικὴν κατὰ πλειονοψηφίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν περιφέρειων Χιμόρας, Ἀργυροκάστρου καὶ Κορυτσᾶς.

Ἀλλὰ καὶ ἔκτοτε ὅλες οἱ κυβερνήσεις μας εὐθύνονται γιὰ ὅσα λάθη ἔκαμαν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ ζητήματος.

Τὰ ριζικώτερα διαπράχθησαν κατὰ καὶ μετὰ τὸν Α' Παγκόσμιον Πόλεμον, ὅποτε, ἀντὶ νὰ φροντισομε νὰ στερεωθοῦμε καλά, πρῶτα πρὸς βορρᾶν, εἰς τὴν χερσονήσον τοῦ Αἴμου, δεχθῆκαμε, ἂν καὶ τότε ἀλληλοτραγωδούμενοι καὶ θαυμάσια διαιρημένοι ἐσωτερικά, μ' ἀνεπαρκεῖς δυνάμεις, καὶ στρατιωτικὰς καὶ οικονομικὰς, νὰ ἐπεκτείνωμε τὸ κράτος πέρα ἀπ' τὸ Αἴγαιο, εἰς τὴν μικρασιατικὴν χερσονήσον, καὶ ἔτσι νάλθομε σ' ἄλγεθριαν ἀντίθεσιν μετὰ τοὺς Τούρκους, τοὺς μόνους μὴ Σλαίους κατοίκους τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, πού εἶχαν κάποια δύναμιν καὶ κυριαρχοῦσαν εἰς χώρες μετὰ πολυτίμους καὶ πικρὸν ἑλληνικοῦς πληθυσμούς.

Καὶ κατὰ τὸ Β' ὅμως παγκόσμιον Πόλεμον διαπράχθη καὶ ἄλλο σοβαρότατον σφάλμα ἀπὸ σειρὰ κυβερνήσεων· ὅτι, ἐνῶ ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις εἶχε κηρύξει τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καμιά ἀπὸ τὴν τρεῖς κυβερνήσεις ὡς εἰς τὴν ἡμέραν τῆς Ἰταλικῆς ἀνακωχῆς δὲν ἐκήρυξε τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἀλβανία. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, παρ' ὅλες τὴν ἐχθρικὰς πράξεις τῶν Ἀλβανῶν ἐναντίον μας, δὲν μπορέσαμε νὰ πείσωμε τὰ Ἐνωμένα Ἔθνη νὰ τοὺς ἀναγνωρίσουν ὡς πρῶτον ἔμπολέμους καὶ ἐχθρούς, καὶ ὅχι ὡς τὰ πρῶτα τάχα θύματα τοῦ φασισμοῦ!

Ἐν τῇ μὴν μνημονοῦμε λοιπὸν κατακρίνοντας τοὺς γενναίους καὶ εὐλογοῦντες συμμάχους μας Ἄγγλους καὶ Ἀμερικανούς, ἂν δὲν μπορέσαν νὰ ἱκανοποιήσουν οὔτε μερικὰ τὴν ἑλληνικὴν, δίκαιαν, ἔδαφικὴν ἀξιώσειν πρὸς τὴν Ἀλβανίαν. Εἶναι πασιδῆλον πῶς, χωρὶς τριτοπαγκόσμιον πόλεμον δὲν θὰ ἦτον κατορθωτὸ ν' ἀποσπασθεῖ ἄς ἦτον κ' ἕνα τετραγωνικὸν μέτρο ἀπὸ τὰ ἐδάφη, τὰ πίσω ἀπὸ τὸ σιδηρένιον παραπέτασμα, οὐδὲ

καὶ ἀπὸ τὴ Βουλγαρία, πού αὐτὴ τοῦλάχιστον ἦτον καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς μεγάλους συμμάχους μας ἀναγνωρισμένη ἐχθρικὴ χώρα. Γιατί θεαίως ἡ Ἑλλάδα δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ αἰτία τρίτου παγκόσμιου πολέμου, πού προβλέπεται τριστομερότερος γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, παρ' ὅτι ὑπῆρξε ὁ προηγούμενος. Ἀκριβῶς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐπὶ πέντε χρόνια μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν ἀγωνίζετο νὰ ἐμποδίσει τὴν ἐπέκτασιν τοῦ κόκκινου δολοκλήρωτισμοῦ καὶ νὰ σώσει μετὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς καὶ τὴν εἰρήνῃ τῆς Οἰκουμένης.

Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει πῶς θάπρεπε νὰ δεχθοῦμε τὸ μοιραῖον γιὰ τὴν Βορείαν Ἠπειροῦ μετὰ σταυρωμένα χεῖρα. Κάθε ἄλλο! Ἰσχυρίζομαι πῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεχισθεῖ ἐντατικώτερα καὶ πληρέστερα ἡ διὰ τὴν ἐπίσημὴν διεθνοῦς κοινῆς γνώμης γιὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἑλληνικοῦ, τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ καὶ τοῦ ἀλβανικοῦ ζητήματος, ὡς ἐνιαίου καὶ συνολικοῦ ζητήματος. Ἀγανακτήσεις καὶ ὑστερισμοὶ ὅχι μόνον περιτεύουσιν, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσιν τὴν ὑπόθεσιν μας αὐτήν. Χρειάζομαστε ψυχραιμίαν, ἀντικειμενικότητα καὶ ἐνότηταν εἰς τὴν τακτικὴν μας. Μὲ στοιχεῖα θετικὰ καὶ ἀτράνταχτα μποροῦμε ν' ἀποδείξωμε σ' ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι ἡ Ἑλλάδα γιὰ νὰ μὴν παύσει νὰ εἶναι τὸ προπύργιον τῆς δημοκρατικῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη πρῶτα γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον νὰ καταφυθῇ πρὸς τὰ Β. Δ. μετὰ κατὰ τὸ δυνάτο π λ κ ὸ ν ᾶ σ φ α λ ἰ ο μ ἑ ν ᾶ σ τ ρ α τ η γ ἰ κ ᾶ σ ὄ ν ο ρ α, καὶ ὅτι ἡ ὑπόλοιπὴ Ἀλβανία, βγαίνοντας ἀπὸ τὸν κόκκινον παράδεισον, νὰ τεθεῖ ὑπὸ τὴν ἀμεση κηδεμονίαν τοῦ Ο.Η.Ε., ὥστε νὰ παύσει νὰ χρησιμοποιοῦται ὡς προχωρημένους σταθμὸς καὶ ὀρμητήριο συγχρόνως ἐναντία εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν λοιπὴν χερσονήσον τοῦ Αἴμου καὶ σ' ὅλη τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον. Γιατί, ἀφ' ὅπου κατασκευάσθηκε αὐτό, τὸ τεχνητὸν, ἀνεξάρτητον κρατίδιον, δὲν κατόρθωσε οὔτε τὰ καθήκοντά του πρὸς τὴν ἰδικὴν του ἀνεξαρτησίαν νὰ ἀντιληφθεῖ καὶ οὔτε, ἀκόμη λιγότερον, τὴν ὑπερχειρῶσιν του πρὸς τὰ γειτονικά του κράτη καὶ πρὸς τὴν διεθνήν εἰρήνην νὰ ἐπιτελέσει ποτέ. Ὅχι μόνον δὲν ἀντιτάχθηκε πρὸς κανέναν ἀπὸ τοὺς κατὰ καιρὸν ἄρπαγες καὶ ταραξίους, εἴτε Αὐστριακοὶ ἐλέγονταν αὐτοὶ εἴτε Ἰταλοὶ εἴτε Γερμανοὶ εἴτε Γιουγκοσλαῖοι εἴτε Σοβιετικὴ Ἐνωση εἴτε ἱμπεριαλιστὲς εἴτε φασιστὲς εἴτε κομμουνιστὲς, ἀλλὰ καὶ κάθε φορὰ ἔγινε πρόθυμον ὄργανον τοῦ καθενὸς ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ Ἀλβανοὶ εἶναι ἕθνη λαὸς χωρὶς ἐνότητα θρησκευτικὴ καὶ δίχως θαθεῖαν ἐθνικὴ συνείδησιν, ἀλλὰ πάντως εἰς τὴν χερσονήσον μας, παράλληλα μετὰ τοὺς Ἑλλήνας καὶ τοὺς Τούρκους, ὑπάρχει ἀναμφισβήτητος μὴ σλαβικός. Γιὰ τοὺς Ρουμάνους δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος, γιατί εὐρίσκονται πέρα ἀπὸ τὸ Δούναβη καὶ ἐπομένως κατ' οὐσίαν ἔξω ἀπὸ τὴν χερσονήσον τοῦ Αἴμου καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἐξουδετερωμένοι ἀπὸ τοὺς Σλαίους.

Συμφέρι λοιπὸν καὶ μπορεῖ νὰ μεταβληθεῖ ἡ Ἀλβανία εἰς χώραν, πού, στενότητα συνεργαζομένη μετὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ο.Η.Ε., ν' ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ συκροτήματος γιὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς δημοκρατικῆς ἐλευθερίας καὶ παγκόσμιας εἰρήνης εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον. Δὲν προτείνω θεθεῖαν τὴν συγχώνευσιν τῆς Ἀλβανίας μετὰ τὴν Ἑλλάδα,

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΩΜΟΣ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. Π. ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΥ, ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΑ ΗΘΕΛΑ πρώτον να εκφράσω την βαθυτάτην μου προσωπικήν συγκίνησιν, διότι έχω εμπρός μου τὰ «Βορειοηπειρωτικά Νειάτα». Ἄλλὰ εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἀπὸ τὴν ἴδιαν βαθυτάτην συγκίνησιν διακατέχεται κάθε Ἕλλην, ὁ ὁποῖος ἀκούει τὸ ὄνομα τῆς Βορείου Ἠπείρου. Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Γένους ὑπάρχουν χρονολογίαι καὶ τοπωνυμῖαι, ποῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰωνιότητα, διότι συμβολίζουν τὰς ἐξάρσεις καὶ μεταρσιώσεις τῆς Φυλῆς μας διὰ μέσου τῶν τριάντα ἑλληνικῶν αἰώνων, ἐνθυμίζον τὴν ὑπερτάτην θυσίαν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸ ἰδεώδη του καὶ τοῦ Ἑλλήνων διὰ τὰ ἰδεώδη ὅλου τοῦ κόσμου, τῶν ὁποῖων ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξε ὁ θεσμοθέτης, ὁ θεσμοφύλαξ καὶ ὁ θεσμοφρουρός. Τὸ Μεσολόγγι καὶ ἡ Σαλαμίς καὶ αἱ Πλαταιαὶ καὶ ὁ Μαραθῶν εἶναι τὰ πάνσεπτα σύμβολα τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας, ὡς σημαίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ Βόρειος Ἠπειρος ἔχει τὴν ἱερότητα τῶν μεγάλων αὐτῶν τῶν συμβόλων, τὰ ὁποῖα εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀθανασίαν ὡς σύμβολα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐφ' ὅσον ἡ Βόρειος Ἠπειρος ἔχει τὸ μέγα προνόμιον νὰ ἐκφράζεται ἀπὸ τὴν λέξιν «Πίνδος», δὲν ἔχει νὰ ζηλέψη τίποτε ἀπὸ τὰς τῶσας Ἑλληνικὰς τοπωνυμίας καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας Ἑλληνικὰς χρονολογίας, ποῦ ἐκφράζον τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἔγιναν δύο πόλεμοι, παγκόσμιοι πόλεμοι, διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιβολὴν τῶν ἀνθρωπίνων ἰδανικῶν, ὅπως ταῦτα ἐκφράζονται ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐλευθερίας καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς Δημοκρατίας. Ἀλλὰ ὁ ἀγὼν τὸν ὁποῖον διεξήγαγε ἡ Ἑλλάς ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὴν Πίνδον, ἐπάνω εἰς τὰ χιονισμένα βουνά της, ἐκφράζει τὴν λαμπροτέραν ἔξαρσιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἐκτοξεύει ἀκτινοβολίαν μοναδικήν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι δὲν εἶναι ὁ Δαβὶδ ἀντιμετωπι-

ζῶν τὸν Γολιάθ. Εἶναι ἡ πυρκαϊστος Ἑλληνικὴ ρομφαία, εἰς τὴν ὁποῖαν μετουσιώθη ἡ Ἑλληνικὴ Ἰδέα, πληροφοροῦσα ὅλον τὸν κόσμον περὶ τῆς συναισθησεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπέναντι τοῦ χρέους του, ὅπως προμαχὴση τῶν αἰώνιων ἠθικῶν ἀξιών τὰς ὁποῖας ἐκφράζει ἡ Ἐλευθερία καὶ ἡ Δημοκρατία. Μέσα εἰς τὸν παγκόσμιον στίβον, ὅπου τόσαι θυσίαι ἐσημειώθησαν, ἡ Πίνδος κατέχει τὴν κορυφὴν ὡς ἑκφρασις τοῦ καθήκοντος καὶ θὰ ἐκπέμπῃ τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς ὀχι μόνον πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλὰ πέραν τοῦ γεγονότος τούτου, ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας φυσικὸν εἶναι νὰ συγκινήσῃ μία ἄλλη ἀποφίσις τοῦ θέματος, ἡ ἀποφίσις ὅτι τὴν Βόρειον Ἠπειρον κατοικεῖ, ἀπὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν, ἓνας ὑπέροχος Ἑλληνισμός, ὁ ὁποῖος χωρὶς ποτὲ διακοπὴν συνεχείας ἱστορικῆς παρέμεινε προσηλωμένος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἰδέαν, ἡ ὁποῖα ὑπῆρξε ὁ πολιτικὸς ἀστὴρ τῆς σταδιοδρομίας του.

Οἱ νικηταὶ τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ οἱ ἰσχυροὶ δὲν ἐνόμισαν ὅτι ὄφειλον νὰ τιμῆσουν τὴν περίβλητον τῆς Πίνδου ὡς παγκόσμιον ἱερὸν εἰς τὸ ὁποῖον θὰ κατατίθεται ἡ εὐλάβεια τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ τοῦτο καθ' ὅλου δὲν ἐλαττώνει τὸ χρέος ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων ἀπέναντι τῆς Βορείου Ἠπείρου. Ἡμποροῦμεν νὰ διαβεβαιώσωμεν τοὺς Βορειοηπειρωτὰς ὅτι, ἐφ' ὅσον ζῆ ἡ Ἑλλάς, θὰ στρέψῃ τὸν προβολέα τῆς ἰστορίας της καὶ τοῦ πόνου της καὶ ὅτι δὲν ἡμπορεῖ παρά νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς Ἐλευθερίας τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἡ ὁποῖα ἀποτελεῖ τὸν πανελλήνιον ἔθνικὸν καὶ τὸν ἀσθεστον ἔθνικὸν πόθον.

Κ. Π. ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΣ
Βουλευτὴς Ἀθηνῶν

Προκήρυξις τῆς Ε. Ν. Β. Η. ἐπὶ τῷ Νέῳ "Ἐτει

Η ΑΝΑΤΟΛΗ τοῦ 1950 μᾶς βρίσκει καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἐπάλληλων. Τὸ νέον ἔτος μᾶς βρίσκει ἐν συναγεμῶν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν σκλάβων ἀδελφῶν μας. Μέσα στῆ μαύρῃ σκοτεινίᾳ οἱ σκλάβοι ἀδελφοὶ μας ἀλυσσοδεμένοι, πεινασμένοι, ρακένδυτοι κάτω ἀπὸ τὸ κνοῦτο τοῦ τυράννου, προσπαθοῦν νὰ παλαίψουν, νὰ κρατηθοῦν στῆ ζωῆ, ν' ἀγκυστρωθοῦν στὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστιν γιὰ νὰ γιορτάσουν τοῦ χρόνου μαζί μας ἐλευθεροί.

ἀλλὰ μόνον τῇ σύνθεσιν ἐκείνης, ὡς ἀνεξάρτητης χώρας, πρὸς αὐτὴν, μὲ ὁμοσπονδιακοὺς δεσμούς, ἐννοεῖται, τὴν ἀπόσπασή της ἀπὸ τὸ σοβιετικὸν συνασπισμὸν, ἀφοῦ (α') ἤθελαν γίνεαι διαρρηθμίσεις τῶν συνόρων μας πρὸς στρατηγικὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας μὲ τὴν Ἠπειρον, καθὼς καὶ τοῦ στενοῦ τῆς Κερκύρας, καὶ πρὸς πλήρη κάλυψιν ἀπὸ τὰ Δ.Β. τοῦ κορμοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφοῦ (β') ἠθέλε καθιερωθῆ διεθνῶς καὶ ἐγγυηθῆ ἀπὸ τὸ Ο.Η.Ε. πλήρης αὐτοδιοίκησις τῶν ἑλληνικῶν ὀρθοῶξων πληθυσμῶν της καὶ αὐτονομία ὅσον βο-

Ὁ καινούργιος χρόνος γλυκοχαράζει στὰ ματωμένα χῶματα τῆς Βορείου Ἠπείρου. Μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν ὑποχρεώσεών μας, ἀπεινίζομε μὲ πίστιν καὶ ἀποφασιστικότηταν τὴν ὥραν τῆς θυσίας. Ἐμπρὸς ἀδελφίαν μὲ τὴν ἀνατολή τοῦ καινούργιου χρόνου νὰ σπᾶσωμε τὰ δεσμὰ τῶν ἀδελφῶν μας καὶ νὰ χαρίσωμε τὴν λευτερίαν. Ἐμπρὸς! Ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ βαπτιστοῦμε στὴν ἱερὴ κολυμβήθρα τῆς θυσίας.

ΕΘΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ρειοηπειρωτικῶν περιοχῶν τυχὸν δὲν ἤθελαν προσαρτηθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καθὼς καὶ ἡ τέλεια πνευματικὴ ἐξάρτησις τῆς ἀλβανικῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἀπαραίτητο εἶναι νὰχομε πάντα ὑπ' ὄψει μας ὅτι μόνον μὲ τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνη πρὸς τοὺς Συμμάχους μας, τὲς μεγάλας ναυτικῆς Δημοκρατίας τῆς Δύσεως, καὶ μὲ τὴν εὐλικρινῆ συνεργασίαν καὶ ἐνότητα πρὸς τὰ Ἐνωμένα Ἐθνη μισορεῖ νὰ ἐξασφαλισθοῦν ἡ εἰρήνη τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου κ' ἡ ἐλευθερία μας ἀπὸ κάθε εἶδος ἀπειλῆς.

Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

ΤΟΥ ΕΚΛΕΚΤΟΥ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΟΥ ΜΑΣ Κ. ΧΡ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ, ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΧΕΙ καὶ ὁ πόλεμος τὴς εὐτυχισμένης του στιγμῆς —πολὺ περισσότερες ἀπ' ὅσες φαντάζονται οἱ ἄνθρωποι. Τὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης ζῆς ἤσυχον στὸ σπῆτι σου, τῶς ταχτικά, κοιμᾶσαι καλὰ καὶ οἱ μὴνες περνᾶν μονότονα. Πρέπει νὰ συμβῇ κάτι ἐξαιρετικὸν, κέρδος σπουδαῖο στὴς δουλειάς, ἔρωτας, γάμος, γέννησι παιδιοῦ γιὰ νὰ θυγῆ ἀπὸ τὴν μετριότητά σου. Στὸν πόλεμον, ἔ, σ' αὐτὴ τὴν ἀναστάσιον δεκαπλασιάζονται οἱ εὐκαιρίες ὅταν πεινᾶς καὶ τέλος τῶς ὅταν παγωμένος πετύχῃς ἀναιμῶν τζάκι ὅταν, ἀφοῦ βρωμίσης σὰ χοῖρος, πλυθῆς. Παραμονές Χριστουγέννων ὁ ταγματάρχης ἔδωσε μὴν παράδοξον διαταγὴν: —«Νὰ γυαλιστοῦν οἱ λόγχες!»

Ἀπὸ τὴν διαταγὴν ἐστὶν ἡ κορυφὴ τῆς Μόσχης ὅλα εἶχαν σκουριάσει, λόγχες, ἄστρα στὴς ἐπωμίδες τῶν ἀξιωματικῶν, κἀνες τουφεκιῶν καὶ μόνον τοὺς μηχανισμοὺς τῶν πολυβόλων πρόσσεχαν οἱ φαντάροι μήπως πάθουν τίποτα, φρόντιζαν ταχτικά νὰ τοὺς σκουπίζουν καὶ νὰ τοὺς λαδώνουν.

—«Νὰ γυαλιστοῦν οἱ λόγχες!» Ἡ διαταγὴ αὐτὴ εἶναι ζήτημα ἀνδρότητας ποτὲ σὲ σύγχρονον στρατὸ ὡς ἐτοιμασία ἐπίθεσης, δὲν ἄργησε ὁ συνταγματάρχης νὰ φωνάξῃ τοὺς διμοιρίτες γιὰ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις. Ἄυριο πρῶτ', στὴς ἑπτὰ, θὰ προχωροῦσαν πρὸς τὸ μεγάλο βουνὸ ποὺ λεγόταν «Γριάς Μνήμα» καὶ θὰ παίρναν τ' ἀντερείσματα του μὲ τὴν λόγχη, γιὰ τὴν λιγοστὰ φυσέκια ἦταν φρόνιμον νὰ κρατηθοῦν γιὰ τὰ πολυβόλα.

Δὲν εἶχε ἀκόμα ξημερώσει ὅταν ξεκίνησαν. Ὁ λοχαγὸς πέρασε τὴ γραμμὴν τους ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην ὡς τὴν ἄλλη, γιὰ νὰ ρίξῃ μὴν τελευταίαν ματιὰν πρὶν ἐξορμήσῃ καὶ σταμάτησε μπροστὰ σὲ κάτι φαντάρους ποὺ τοὺς εἶδε φορτωμένους κλαδιά βελανιδιάς.

—«Τί εἶν' αὐτὰ, λοχία;» —«Ἔξω γιὰ φωτιά, λοχαγέ μου.» —«Τί τὰ κουβαλάτε; Δὲν καταλαβαίνεις, ἐσὺ τοὺλάχιστον, ὅτι πρέπει οἱ ἄντρες νὰ εἶναι ἀσφαροὶ γιὰ τὴν ἐπίθεσιν στὸ χιόνι;» —«Ἄλλὰ οἱ στρατιῶτες τοῦ ἀποκρίθηκα: —«Ἄφηστε νὰ τὰ πάρωμε μαζί μας, κύριε λοχαγέ. Εἶδαμε πὼς ἡ κορυφὴ ποὺ πηγαίνομε εἶναι σπανή, σὺν τῇ Μό-

σχίᾳ, καὶ εἶπαμε νὰ τὰ χῶμε γιὰ ν' ἀνάψωμε φωτιά τὰ βράδυ. Δὲ μᾶς νοιάζει γιὰ τὸν Ἰταλὸν, τὸ χειμῶνα φοβοῦμαστε.»

Ὁ λοχαγὸς χάρηκε βλέποντας πόση πεποίθησι εἶχαν ὅτι θὰ καθαλοῦσαν τὴ δύσκολη κορυφὴ, καὶ ἔδωσε διαταγὴ νὰ ξεκινήσουν.

Ἄρχισε τότε ἓνας γρήγορος δρόμος πρὸς τ' ἀπάνω μ' ἄλλῃ τὴν παγωνιά οἱ στρατιῶτες ἰσρακοῦσαν, τὸ στήθος τους φούσκωνε ποὺ δὲν τὸ χωροῦσε ἡ χλαίνη. Ὅταν πάλι σταματοῦσαν, ὁ κρύος ἀνεμος τοὺς πᾶγανε τὴς ἱερῶν πλάτες. Ἐκεῖ ποὺ προχωροῦσαν ἐγίνε στὸ δεξιὸν κάποιον ὄχλαγωγία καὶ ἔτρεξε ὁ λοχαγὸς νὰ δῇ τί συμβαίνει. Δὲν ἦταν τίποτα —ἓνα κοπάδι ἀγριογούρουνα εἶχε βγῆ ἀπὸ τὰ θάμνα καὶ ὁ Βασίλης ἔστριψε νὰ τὰ κυνήγῃ. Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ βάλλῃ τὸ Ἰταλικὸν πυρο-

να ἐφευγαν ἀπὸ κοντὰ τους, σηκώθηκαν καὶ ἐξακολούθησαν τὴν ἐπίθεσιν ποὺ καταντοῦσε μαρτύριο, γιὰ τὴν ἐπείρα νὰ τρέχουν μέσα σ' ἓνα μέτρο χιόνι. Οἱ ἀναπνοὲς τους ἐβγαίναν ζεστές ἀπὸ τὰ λαχανιασμένα στήθια καὶ τὸ κρῖον τὴς μετέβαλλε σ' ἄσπρους ἀτμούς ἡ φάλαγγα ποὺ μοχλοῦσε ν' ἀνεβῆ ἐμμοχέ με σιδηροδρόμο. Ὁ κρύος τῆς μάχης ἦταν ἀνάμεικτος ἀπὸ ἑλληνικὰ καὶ Ἰταλὶ καὶ ὄπλα: ποτὲ ποτὲ κἀνενας φαντάρους τραυματιζόταν καὶ σωριαζόταν καταγής. Ὅλοι φοροῦσαν ἄσπρες μαντιέτες, ἐκτός ἀπὸ τοὺς διμοιρίτες ποὺ δὲν εἶχαν βάλει τίποτα γιὰ νὰ μπορῇ τὸ πυροβολοῦν μᾶς νὰ διακρίνῃ τὸ χακὶ καὶ νὰ κωνοκίῃ τὰ πυρὰ του. Ὅταν πλησίασαν οἱ φαντάροι τὰ ἐχθρικά συρματοπλέγματα, ἕκαστος γρήγορα ἐντὸς μὲν γὰρ ὄλο ἀπὸ χιόνι, τὸν ἐστῆσαν μπροστὰ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τους καὶ σπρώ-

Οἱ δόξες τῶν Βορειοηπειρωτικῶν "Ἐπους

βολοκὶ καὶ οἱ ὀδοὶς του μὴλυναν τὴν ἀσπράδα τοῦ χιονιοῦ, τὸ λέρωναν μὲ γῆ καὶ σχηματίζαν κάτι στρογγυλες τρύπες ποὺ ἐμοιάζαν μὲ πελώριες ντάλιες, κατόμαυρες σὲ κέντρο καὶ σταχτερῆς γύρω γύρω.

Πρὶν τελεωθῇ ἡ ἐπίθεσις τους παρουσιάστηκαν ἐχθρικά ἀεροπλᾶνα καὶ τοὺς ἀνάγκασαν νὰ τὴ διακόψουν. Γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴς βόμβες, ἔτσι πρηνῶν ὡς ἦσανε πεισμένοι, πετάξαν γρήγορα μὲ τὰ χέρια χιόνια ὁ ἓνας στὸν ἄλλο καὶ ἐγίναν ἀφαντοί. Δὲ χτυπήθηκε παρὰ ἓνας δεκανέας, ἀνθρώπος νοικοκύρης μὲ γυναικία καὶ παιδί. Τοὺς ἔγραψε ταχτικά καὶ λάβαινε μὲ κάθε ταχυδρομικὸν γράμμα τους. Ἡ βόμβα τοῦ ἀνοῖξε στῆ ράχη τέτοια πληγὴ ποὺ κατὰσβε πᾶς θὰ πεθάνῃ. Ἐβγαλε διαστικὰ ἀπὸ τὴν τσέπη του μὴ φωτογραφία, πρόσφασε νὰ τὴ φίλησῃ καὶ ἕστερα ὁ σπασμός τοῦ θανάτου τὸν ἔκανε νὰ τὴν τσαλακώσῃ καθὼς ἔκλεισε ἡ χούφτα του γιὰ πάντα. Ὅταν δεβαιώθηκαν ὅτι τ' ἀεροπλά-

χνοντὰς τὸν ἄρχισαν νὰ ἔρπουν ὑθέατοι καὶ νὰ κόθουν τὰ σύρματα.

Ὅταν τοὺς πῆραν εἰδησιὴ οἱ Ἰταλοὶ, δοκίμασαν νὰ τοὺς ἀνατρέψουν μὲ χειροβομβίδες, ἀλλὰ τὸ χιόνι τὴς κατάπινε χωρὶς νὰ τὴς ἀφήνῃ νὰ ἐκτραγοῦν.

—«Νὰ μὴ φορὰ ποὺ τὸ χιόνι συμμάχησε μαζί μας.»

Ἔτσι τέλειωσε τούτῃ ἡ δύσκολη ἐπίθεσις, ἀσήμαντη ἐν τούτοις λεπτομέρεια σὲ μεγάλο πῖνακα ποὺ ζωγράφιζε ἡ Δόξα γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐδὼ πάνω, σὲ «Γριάς Μνήμα», τοὺς ἔβλεπον τὰ Χριστούγεννα. Τὴν παραμονὴν, δέκα στρατιῶτες μ' ἓνα Ἰταλικὸν μαντολῖον εἶπαν τὸ κἀναντα καὶ μάζεψαν ἀπὸ λόγον σὲ λόγον 2014 δραχμῆς, ποὺ τὴς παράδωσαν τοῦ ταγματάρχη νὰ τὴς σταλῆ στὴν Ἐπιτροπὴ Ἐράνων. Οἱ φτωχοὶ στρατιῶτες, αὐτοὶ ποὺ τόσαι ὑπόφεραν, ἔστελναν στὴν Ἀ

Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 16ην σελίδα.

Ανατολική Ρωμυλία

ΤΟΥ Κ. Κ. Θ. ΠΑΠΑΘΕΟΦΙΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΡΩΜΥΛΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ

«Με πολλή συγκίνηση αποδέχομαι την εύγενη πρόκληση του «ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΝΕΙΑΤΩΝ» να γράψω κάτι για την ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΣ ΡΩΜΥΛΙΑ. Ο Βορειοηπειρωτικός αγών έχει πολλά καινούρια γνωρίσματα με τον σιωπηλόν αγώνα των βορειο-ελλήνων της Θράκης μας και είναι εύτυχης που μου δίδεται τέτοια εκλεκτή ευκαιρία — από των σηλών του άρσιου περιθώριου των νέων της Ηπείρου μας — να οικειοποιηθώ με τους νέους της Ανατολικής μας Ρωμυλίας.

ΕΙΝΑΙ πολλά χρόνια που έγκαταλείψαμε, έπειτα από άσχημα ή σκληρά πείρακα και δίαιτα, την βόρεια Θράκη μας. Την 'Ελληνική κοιλότητα εκείνη γωνιά για την οποία και εγώ τής όποια άπάντα, χύθηκε άφθονο έλληνικό αίμα — ακριβό τίμημα της 'Ελευθερίας, που δυστυχώς παρα τις έκατόμβες των θυσιών, δέν μπορούσαμε να διατηρήσουμε!

Είναι πολλά χρόνια από τότε... Τόσα πολλά, ώστε οι λευκοί γέροι που φύγανε διαγγεμένοι άπ' εκεί να μη ζούν πλέον και οι τότε νέοι να έχουν οικειοθροσύνη πιά άπ' το άβάστακτο βάρος της νοσταλγίας να γυρίσουν στην ελεύθερη Ρωμυλία μας.

Και όμως! Και όσοι φύγανε για πάντα και όσοι υπάρχουν ακόμα, έχω λευκοί και σκεβρωμένοι και δυστυχισμένοι — έλλοστε όμως ελευθεροί λεβέντες με ζωή και άμέτρητα πλούτη — έχουν δώσει την εύχη στους νεώτερους: « ά γ ω ν ι σ θ ο ύ ν , ν ' ά γ ω ν ι σ θ ο ύ ν με πείσιμα και έπιμονή για την επανάκτηση της 'Ελληνικής μας γής! »

Δέν νοείται 'Ελλάς χωρίς την 'Ανατολική μας Ρωμυλία. Και μόνον μ' εκείνην θά γίνουμε βίσιμοι. Καθώς ήταν και είναι λοιπόν δική μας, αυτού πρέπει να στραφώμε την προσοχή μας στο μέλλον. Οι καιροί είναι μεταβλητοί. Και η 'Ιστορία άμείλικτη.

Άπειθονόμεθα και 'μείς γι' αυτό σήμερα στους νέους και τους θυμίζουμε ό,τι κάποτε είπαμε...

Είπαμε να μη διαμαρτυρηθούμε ός και πονέσαμε περισσότερο άφ' ό,τι ποινεί κανείς όταν χάνει έναν πολύ συγγενή του, για την κατάφορη άδικία που μας έγινε στο Παρίσι, στη Διάσκεψη Ειρήνης το 1946.

Είπαμε να υπογράφουμε και την Συνθήκη Ειρήνης του τελευταίου Παγκόσμιου πολέμου με τη Βουλγαρία — πρωταθλητοί ήμεις της Νίκης, παγκόσμως άνεγνωρισμένοι, πέροντας έδώ τη θέσι του έσχάτου των ήττημένων — ός και με την πράξη αυτή βάδαμε ουσιαστικά τις καλύτερες μας έλπίδες.

Είπαμε να άρκεσθούμε στο ξεροκόκαλο των 30.000.000 δολλαρίων περίπου που μας πέταξαν για επαναρβάσεις οι Βούλγαροι, ός και οι αξιώσεις

μας — για ύλική άποζημίωση — ύπερβαίνουν τα 1.000.000.000 δολάρια για τις άνυπολόγιστες ζημιές που μας έπροξένησαν κατά την κατοχή οι όρδες των στη Θράκη και Μακεδονία μας και ός και χύθηκε ακόμα αυτού τόσο άδάσ αίμα, που κανένα νόμισμα και καμμία τιμή του ναυαί ικανά να εξοφλήσουν.

Είπαμε, να προσπαθήσουμε να φροντίσουμε να επαναλάβουμε και τις διπλωματικές μας σχέσεις ακόμα με την γείτονα, ός και δέν μπορούμε να ξεχάσουμε το κακό που η φυλή αυτή από την εμφάνισή της στην άρρητα της ζωής, συνεχώς μας κάμνει με άδικες έπιθέσεις, εκδιώξεις πατριωτών μας, καταδυναστεύσεις και ληστείες διακεκομμένων περιουσιών μας.

Είπαμε, εύγενικά και με το γάντι να φερόμεθα και άντικρούμε τις παρόλογες αξιώσεις περί διεξόδου των στο Αίγαιο μας, ός και μόνη η άναγραφή του ατίμητα αυτού στην Τύπο, μας κάμνει από τη φρίκη που αίσθανόμεθα της άηθίας, να θυούμε έξω από ό καυκή μας:

Είπαμε... μπορεί να είπαμε και μπορεί και άλλα μερικά ακόμα να πούμε. Είτε γιατί το θέλουν και μας πιέζουν γι' αυτό φίλοι μας, είτε γιατί — φιλειρηνικοί και μαλακοί και ύποχωρητικοί καθώς εκ φύσεως και ίδιουσγκρασίας είμαστε — δίνουμε τόπο στην όργη και ύπομένουμε έτσι θυσίες μεγαλύτερες, άφ' ό,τι μπορούμε να βαστάξουμε.

Όμως ένα δέν είπαμε. Ένα δέν θά πούμε στις κακούρες αυτούς γειτόνους μας: «Οτι αν και πέσαν χρόνια από τότε, και οι γέροι με τα χιονισμένα μαλλιά δέν υπάρχουν πιά να μας θυμίζουν με τις ζωπρές άφηγήσεις των τη γλυκειά Πατρίδα, και οι νεώτεροι εγήρασαν, άναγκασμένοι να πιέζουν τον εαυτό τους να πιστέψουν πώς δέν ύ-

πάρχουν πιά έλπίδες, αυτοί τουλάχιστον, να γυρίσουν στα άγια χώματα Της, και οι νέοι, άποξενόμενοι έτσι από την ηλικία της πείρας και της γνώσης — της πραγματικής αξίας του τί έγκαταλείψαμε εκεί επάνω — με το πέραςμα του χρόνου άπομακρύνονται από τη νοσταλγία της φαντασίας της μαγικής μας Χώρας, — αν θά περάσουν και άλλα μερικά ακόμα χρόνια άδικου χωρισμού της Ανατολικής μας Ρωμυλίας από την Μητέρα 'Ελλάδα, δέν θά πούμε επαναλαμβάνουμε ότι ξεχνούμε τη σοφή παράδοσι του «πάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικιά μας; θάνασι». Και πιστεύουμε, πιστεύουμε θα θεία και άληθινά πώς δέν μπορεί παρά έτσι να γίνη.

Γιατί δέν μπορεί η άδικία και η κακία να ζήσουν για πολύ. (Είναι σαν το μικρόβιο που σ' ζουν γερό όργανισμό — όπως πιστεύουμε πως θά είναι ό μελλοντικός κόσμος — θ' άφομοιωθή, θά εξαφανισθή!)

Δέν μπορούμε να ξεχάσουμε τις σφαγές και πυρπολήσεις και εκδιώξεις και καταληστεύσεις και εξοντώσεις από τις έστίες και τους ναούς, τους προσφιλείς τάφους και τις περιουσίες μας.

Δέν μπορούμε να ξεχάσουμε τις 'Ελληνικότατες 'Επαρχίες μας Φιλιππουπόλεως, που έως τα 1860, δεκαπέντε μόλις Βουλγαρικές οικογένειες ζούσαν σ' αυτήν και πάνω από 2.000 'Ελληνικές, Στενημάχου, με τον τελειώς άμιγλή δικό μας πληθυσμό της, Τατάρ-Παζαρτζίκ, Καδακλή, Χάσκοβο τέ περιφέρμα παράλια της Μαύρης Θαλάσσης με τις άνώηρότατες 'Ελληνικές Πολιτείες της Σωζούπολι, Πύργου, Άγχιαλο, Μεσέμβρια και άλλες.

Δέν μπορούμε να ξεχάσουμε τη σκηνή της φυγής μας που σαν κοπάδι άποδιωγμένο και κατατρεγμένο άπ' την όρμη μιάς ξαφνικά που ξεσπάει θύελλα, στριμωγμένοι ό ένας κοντά στον άλλο, έγκαταλείψαμε τα 'Ιερά κι' Όσιά μας.

Όχι! Έχουμε και βαστούμε μέσα μας ένδσω θά ζούμε ακόμα βαθειά ριζωμένοι την ΠΙΣΤΙ μας. Όρκιζόμεθα δέ να την μεταδώσουμε με δλη την κατακαίουσα τα στήθη μας φλόγα, και τους μέλλοντας να μας διαδεχθούν και έλπίζουμε έτσι έφ' όσον ύπάρχει Θεός, ότι η 'Ανατολική μας Ρωμυλία, θά γίνη και πάλι μιά μέρα 'Ε λ λ η ν ι κ ή.

ΣΦΟΔΡΟΙ χτύποι συγκλόνησαν τις καρδιές ένα ρίγος παρέλυσε τα κορμιά και κράτησε για λίγο την άναπνοή μας, όταν το πρωί της 22ας Νοεμβρίου του 1940, άκούστηκε η πρώτη χαρμόσυνη κρουγή: «Έπεσε η Κορυτσά». Έμοιαζε σαν τ' άθάνατο εκείνο του Μαραθωνομάχου: «Νευικήκαμεν». Κι' άμέσως οι καμπάνες των ναών διαλάλησαν το γεγονός και μέσα στους αϊθέρες, μαζί με τον άχότους, έσμιναν οι φωνές ενός ξεγέλλου πληθούς, που παραληρούσε, που κραύγαζε και γέμισε τα στενωπώματα και τις πλατείες: «Έπεσε η Κορυτσά... Τό άδύνατο είχε γίνει πραγματικότητα. Τό άνέλπιστο είχε πάρει όστά και σάρκα. Η Κορυτσά, ό Θερμοπύλες αυτές της Μακεδονίας προς την 'Ηπειρο, η περιπόθητη πόλη, η πρωτεύουσα της σκλαθωμένης Βορείου 'Ηπείρου, είχε λευτερωθή για τρίτη φορά μέσα σε 37 χρόνια. Οι 'Ελληνικές Σημαίες κυμάτιζαν στους δρόμους της κι' οι σάλπιγγες δούσαν τον άγέρα από τους σκαπολείς, που γαλούχησαν άλλοτε το δυστυχό και δουλωμένο γένος:

Ευνήστε τέκνα,
κι' ήρθεν ή ώρα,
ξυπνήστε όλα,
τρέξατε τώρα,
κι' ήρθεν ή Δείπνος
ό Μυστικός.

Και δέν ήταν η πρώτη φορά που η Κορυτσά έβλεπε τη σημαία της ανεαρτησίας ν' άνεμίζεται στους εξώστες των σπιτιών της και ν' άνηχούσε στους δρόμους της οι ύμνοι της Λευτερίας. Κατά τη γιγαντομαχία της Έπαναστάσεως του 1821, η Κορυτσά σήκωσε τ' όρματα και πήρε μέρος στον αγώνα, διαλαλώντας, έτσι περήφανα κι' ήρωικά, τους δεσμούς που συνέδεαν τη Βόρειο 'Ηπειρο με την κοινή Πατρίδα, με τη Μάνα όλων μας, την πανομήνη 'Ελλάδα. Πεντακόσια παλληκάρια της Πίνδου, του Γράμμου και του Μοράδα, πέροντας τα μονοπέτια των βουνών, πολεμώντας μέρα και νύχτα, κατέβηκαν στη Στερεά και την Πελοπόννησο κι' έχυσαν το εύγενικό τους αίμα με το αίμα των άλλων αδελφών 'Ελλήνων. Η έλληνική συνοικία της πόλεως, καθώς κι' η άγορά της παραδόθηκαν στις φλόγες από τον άγριο μουσουλμανικό φανατισμό των Τουρκαλβανών, όταν μαθεύτηκε η κάθοδος των Κορυτσαίων στην 'Ελλάδα. 'Αλλ' η Κορυτσά ανέλαβε σε λίγο κι' έγινε ό,τι και πριν, ή έστία και το κέντρο του 'Ελληνισμού της Μέσης Μακεδονίας και της Βορείου 'Ηπείρου, «τό ήφαιστειον, όπως τηνώνισσαν, του έλληνικού πατριωτισμού».

Επί ογδόντα χρόνια η Κορυτσά, μαζί με το έλληνικό Μοναστήρι και τη Φλώρινα, υπήρξε ό φάρος του Έθνους εκεί ψηλά, σκορπώντας το φώς της ήμερώσεως, της προόδου και του πολιτισμού, στις όρειες εκείνες επαρχίες της Μακεδονίας και της 'Ηπείρου. Ό έλληνικός πληθυσμός αύξήθηκε σε 25.000. Σχολεία έξαιρέτα με 1200 μαθητές ίδρύθηκαν εκεί, ή έμπορική κίνηση πολλαπλασιάστηκε. Μεγάλοι ευεργέτες του Έθνους γεννήθηκαν κι' ανατρέφθηκαν εκεί, όπωσ ό θαύτηλπουτος Παύλος 'Ατζιάς, ό Μίτκου, ό Λιάκτας, ό Δο-

Η ΚΟΥΡΥΤΣΑ

ΤΟΥ Κ. ΦΑΝΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΟΥ

Κός και πάνω άπ' όλους ό 'Ιωάννης Πάγκας, που κληροδότησε έκατομμύρια δολάκλωνα χρυσών φράγκων στην άγαπημένη του 'Ελλάδα. Οι Κορυτσαίοι του έσωτερικού κι' έξωτερικού 'Ελληνισμού με τον πατριωτισμό τους, με τις θυσίες και τους αγώνες τους κατέστησαν την Κορυτσά μιά από τις άκροπόλεις του Έθνους στη Μακεδονία και στην 'Ηπειρο.

Κι' όταν ξέσπασε η σλαυική λύσσα έναντιόν της έλληνικής Μακεδονίας — όταν ό πανσλαυισμός, εξεγειρόντας τους Βουλγαρούς, έπιβουλεύθηκε τη χώρα του Μεγάλου 'Αλεξάνδρου, η Κορυτσά έγινε ένας από τους προμαχώνες της άντιστάσεως έναντιόν της έγκληματικής δράσεως των Νοτιοσλαύων. Η Κορυτσά πρωτοστάτησε τότε στο Μακεδονικό 'Αγώνα μαζί με το έλληνικό Μοναστήρι και τη Φλώρινα κι' έσωσε την ιερή χώρα από τ' άρπακτικά χέρια, το καυτερό μίσος και την αίμοβορία των Βουλγαρών. Τότε έπασεν ό μάρτυρας Μητροπολίτης Κορυτσαός Φώτιος, που κατακρουρηγήθηκε από τους κομιτατζήδες. Τούτο δέν έπτόρησε τους γενναίους κατοίκους κι' ό αγώνας πήρε την άγριότερη μορφή, ός που τέλος ή έλληνική παλληκαριά, το έλληνικό φιλότιμο και πείσιμα νίκησαν. Έκατοντάδες Κορυτσαίων σκοτώθηκαν για την άγια Μακεδονική γή. 'Αλλ' έτσι ή Βόρειος 'Ηπειρος κι' η Μακεδονία καθαρίστηκαν από το σλαυικό άγος.

Κι' ήρθαν οι πόλεμοι του 1912—13 κι' η Κορυτσά ελευθερώθηκε. Παιάνες πάλι και καμπάνες διευμήσαν το εύφρόσυνο γεγονός, που δυστυχώς βάσταξε τόσο λίγο... Η διπλωματία παραχώρησε τη Βόρειο 'Ηπειρο στην 'Αλβανία, γιατί τότελε ή 'Ιταλία, παραδιάζοντας κάθε θείο κι' ανθρώπινο δί-

Ο ΒΡΩΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΤΡΕΞΑΤΕ, αδέρφια, τρέξατε ψυχάί θερμαί, γενναίαι εις τον βωμόν τριγύρω της. Πατρίδος άστράπτουτα τρέξατε πάντες

Πάντα όσα εις την καρδιάν μας είναι ακριβή, δέν πρέπει εις άνδρας που τρομάζουν έμπρασθεν εις άνοήτον βάρβαρον σκήπτρον

Όυτε ή ζωή δέν πρέπει Τρέξατε αδελφια, τρέξατε Συμμέτρας έχορευοσάμεν σύμμετρας ός άποθανώμεν δια την Πατρίδα.

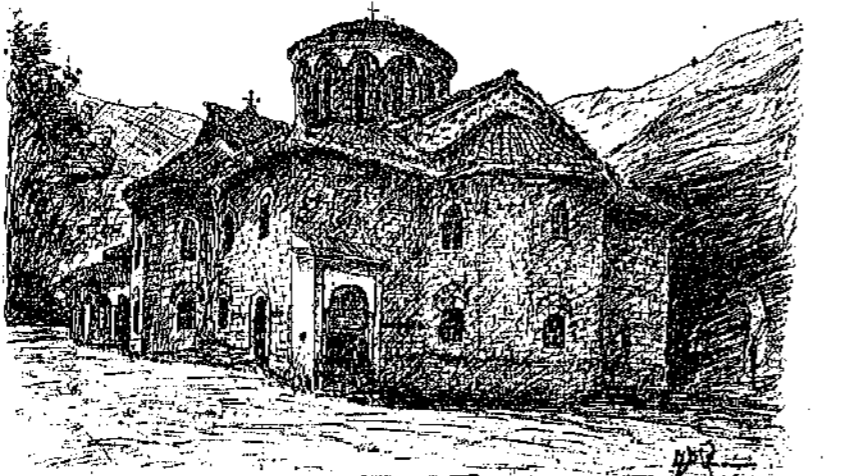
A. ΚΑΛΒΟΣ

και. 'Αλλ' ό λαός της έπαναστάτησε και τα παιδιά της λευτέρωσαν και πάλιν την Κορυτσά. Ό Βορειοηπειρωτικός αγώνας του 1914—1915 έδειξε τ' δυνατότητα να κατορθώση και μόνη ή 'Ηπειρος έναντιόν της 'Αλβανίας. Τό Βεράτι τότε κυριεύθηκε από τ' έπιστρατευμένα τέκνα της γής του Πύρρου... Δυστυχώς το 1917 έπεσε και πάλι στα χέρια της Τουρκαλβανικής τυραννίας, βαρβαρότητας από τη θρησκεία. Ό πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος πούγινε για τη λευτεριά των έθνικότητων άδικησε την Κορυτσά και τη Βόρειο 'Ηπειρο. Τις παρέδωσε δέσμιες στην 'Αλβανία. Παρ' όλες όμως τις δοκιμασίες, παρ' όλες τις πιέσεις και τα μαρτύρια τριάντα χρόνων σκλαβιάς, ό λαός της βάσταξε ήρωικά. Οι 'Ελληνες κάτοικοι διατήρησαν μέσα στην ψυχή τους άκοίμητη τη φλόγα της έλληνικής τους συνειδήσεως, μιλώντας τη γλώσσα των προγόνων τους κι' έλπίζοντας σε μιά καινούργια αναβίωσι των πεπρωμένων της φυλής. Η Νέμεση πλανιόταν πάνω από τη μαρτυρική γή και πρόβαλε σε λίγο εκδικητική. Η δικαιοσύνη άνακίνησε την πάστιγγα κι' έθεσε τις διεδικήσεις στους δίσκους της.

Ό τελευταίος πόλεμος κηρύχτηκε και πάλι. Η 'Ελλάδα δέχτηκε την Ιταμή πρόσκληση και, πρόθυμη, κατέβηκε στον αγώνα γιοματή θέληση κι' αυτοθυσία. 'Ηξερε πώς πολεμούσε γι' αυτή της την ύπαρξη, και μαζί για τη Βόρειο 'Ηπειρο και την Κορυτσά. Κι' ό του βούματος! Η Νίκη πρόβαλεν εκείθε στον κόσμο: 'Όταν ή Ευρώπη, άδύνατη και τραυματισμένη, σπύρταν γονατιστή μπροστά στο μαύρο βωμό της γερμανικής θίας — όταν ή Λευτεριά ματωμένη είχε καταφύγει στους βράχους της άδάμαστης 'Αγγλίας και στις κορφές της Πίνδου και του Γράμμου, τότε έστράψε φώς πάνω στις ράχες και τις πλαγιές των 'Ελληνικών βουνών κι' ή Νίκη κι' η Λευτεριά άρχισαν να χαμογελούν στην άνώρητοτητα. Τό πρώτο τους χαίρε, το πρώτο τους όσμα ήρθεν από την 'Ελλάδα και την Κορυτσά.

«Έπεσε ή Κορυτσά», άκούστηκε και πάλιν, όχι μόνο στην 'Ελλάδα, αλλά και σ' όλόκληρο τον κόσμο. Από τις στείπες της Σιβηρίας, μέχρι των άκτών της 'Αφρικής, κι' από των πάγων της 'Αλάσκας μέχρι τη Γή του Φινλανδία μιά φωνή χαράς κι' άνακούφσεως βγήκε από τ' άπελητισμένα στήθη των ανθρώπων. «Έπεσε ή Κορυτσά!! Ηταν ή φωνή που πλημμύρισε το Σύμπαν, σαν το πρώτο μήνυμα της Άνοίξεως, το πρώτο χαμόγελο της Νίκης. 'Εκείθε γλυκοχάραιε ή νέα Αύγη. Από την Κορυτσά ξεπήδησε ή πρώτη άκτινα φωτός μετ' από το πυκνό σκοτάδι της σκλαβιάς που βασίλευε στην ύβρητοτητα. Η Κορυτσά έγινε σύμβολο παγκόσμιο. Έγινε 'Ιδέα, έγινε Θεότητα.

Κι' όμως ποιά τό τραγικό πεπρωμένο της, όταν ό έχθρος συντρίφτηκε κι' ή

Ο Βυζαντινός Ναός της Θεοτόκου της Πετριτζιονιτίσης

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

ΚΑΙ ἀντιλάσαν στους κάμπους και στα φαράγγια τῶν Ἡπειρωτικῶν βουνῶν τὰ τραγούδια τῶν Ἡπειρωτικῶν βουνῶν. Οἱ Ἕλληνες πολεμιστὲς συνθέτον με τὸς θρίαμβους τῶν μεγάλων νικῶν κατὰ τὸ παράγγελμα τῶν ἡρώων προγόνων τους νέα τρόπαια, πὸ ἀπὸ θέλημα Θεοῦ δὲν πρόκειται νὰ ἔχουν ποτὲ τελειωμό. Σοφικὰ τὰ γαλάζια χρῶματα τοῦ οὐρανοῦ τῆς Ἑλλάδος κρυφτῆκανε μέσα στὰ κρέπια τῆς μαύρης σκλαβιάς καὶ οἱ Ἕλληνες ἀγωνιστὲς ποὺ ἄφησαν πίσω τους τοὺς ἀφθαστοὺς ἥρωες, ὀρκιστῆκανε νὰ γυρῶσιν. Νά γυρῶσιν καὶ πάλι μιά μέρα γιὰ νὰ θάξουν τὴ σφραγίδα τῆς φυλετικῆς περηφάνειας πὸς ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶναι γεννημένη γιὰ σκλαβιά.

Καὶ πάλιν τὸ θαῦμα ἐπετελέσθη στὰ Ἡπειρωτικὰ βουνά. Ἕλληνες ἀγωνιστὲς με τὴ μορφή του Ρήγα καὶ τοῦ Καραϊσκάκη συνεχίζοντες τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρματωλισμοῦ τσακίσανε ἀπὸ κάθε πλευρὰ τοὺς τυράννους, ποὺ ἐθεβήσαν τὴ γῆ τῆς Ἑλευθερίας. Ἡ δοξα-

♦♦♦♦♦
λευτεριά ξεδιπλώσε τὰ μωδιασμένα τῆς φτερά; Ἡ Ἑλληνική Κορυθα, μαζί με τὴ Βόρεια Ἡπειρο ἐπέστε καὶ πάλι ἐστὶν ἀσπίδα καὶ στήν κτηνωδία τῶν Τουρκαλβανῶν, ποὺ μέχρι σήμερα τὴ βασανίζουν, τὴν αἱματοκυλοῦν καὶ τὴν ἐξοντώνουν. Ἀλλ' ἡ Βόρεια Ἡπειρος, ἡ χώρα ποὺ γέννησε ἕνα Βασίλειον, ἕνα Χοροδόμα, ἕνα Χατζημιχάλη, τοὺς Γιαννικωσθηδες, τοὺς Στυρομήλιους, τοὺς Σμολένσκοβδες, δὲν εἶναι πετρωμένο νὰ μὴν σκλάβαι. Ἡ ἀνθρωπότητα, στὴν ὁποῖαν χάρισε τὴν πρώτη Νίκη τῆς Λευτεριάς, στὸ δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ἔχει τὴν ὑποχρέωσι ν' ἀντιδράσῃ ἐπὶ τὴν ἀλαίικη ἐπίδουλῃ καὶ ν' ἀποδώσῃ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴ θρυλικὴ πόλη. Εἶναι ἱερὸ καθήκον ὄλων τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων κ' ὄλων τῶν ἀνεξαρτήτων Κρατῶν ἡ ἀποκατάστασι τῆς δικαιοσύνης πρὸς τὴν Κορυθα καὶ τὴ Βόρεια Ἡπειρο.

Ἄς εὐχθώμε πὸς τὸ Χαίρε τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὸ Χαίρε τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Λευτεριάς δὲν θ' ἀργήσῃ ν' ἀντιπήσῃ καὶ πάλι πάνω στὰ βουνὰ τῆς Χειμάρρας, πάνω στὴν Κλεισοῦρες τοῦ Ἄου, πάνω στὰ φαράγγια τῆς Κορυθῆς, ἕνα ἀτέλειωτο ἀναστάσιμο Χαίρε γιὰ τὴν ὀριστικὴ τους ἐνωσι με τὴν χιλιεσσασιανὴν, τὴν ἡρωϊκὴ κ' ἀκατάλυτη Ἑλλάδα. Εἶθε καὶ πάλι νὰ δοῦν τὸς γαλάζιους αἰθέρες ἡ γνωστὴ μυριόστομη λαχὴ, γιὰ τὴ τελευταία φορὰ: «Ἡ Κορυθα ἔπεσε, ἡ Βόρεια Ἡπειρος λευτερώθηκε». Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ 22 Νοεμβρίου τοῦ 1940 δὲν θὰ ξεχαστῆ ποτὲ: θὰ θυμίζῃ πάντοτε στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἀνθρωπότητα μιά ἀπὸ τὴς πιὸ κρίσιμες καμπὲς τῆς ἱστορίας τους, τὴν ἐλπίδα ποὺ σκόρπισε ἐπὶ τὰ καταπονημένους καρδιές γιὰ μιά καινούργια Ζωή, ὅταν τὸν κόσμο σκέπαζεν ἡ τυραννία κ' ἡ ἀπόγνωση τῆς γερμανικῆς βίας. Ἦσαν ἡ μὴν ἀκτίδα, κ' ὅπως τραγουδοῦσαν ὁ ποιητὴς:

«Ὁλίγο φῶς καὶ μαρκυνό,
Σὲ μέγα σκότος κ' ἔρημο...»

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
— 12 —

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΤΑΓΗ

ΣΤΑ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΧΩΜΑΤΑ

ΤΗΣ Κ. ΖΑΝΑΝΤΡΙΣ, ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΤΡΙΑΣ

σμένη Ἡπειρος χαμογελοῦσε γιὰ τὴ μέρα σ' ὅλη τὴ συμφορὰ, ἔδλεπε νὰ ἔρχεται γοργὰ ὁ λυτρωμὸς τῆς. Ποτὲ ὁ ἥλιος δὲν ἔλαμπε τόσο χαρῶμενα πάνω στὰ Ἡπειρωτικὰ βουνά, ὅταν οἱ Ἑθνικὲς Ἀνταρτικὲς Ὅμιδες συνεχίζαν τὸν ἀγῶνα γιὰ νὰ δημιουργηθοῦν ἀπὸ τὸν ἕδοξο Στρατὸ μας τὰ καινούργια τῆς Κόνιστας, τῆς Μουργκάνας, τοῦ Γράμμου. Καὶ τώρα στὴς ἰσυχὲς καὶ περηφάνες βουνοκορυφὲς ἕνας ἀντίλαλος ἀκούγεται:

«Χριστοῦγεννα... 1950...»

Οἱ χρυσὲς καμπάνες τῆς Ἱστορίας γιὰ Σὰς ἀντὶχοῦνε καὶ πάλι, Ἕλληνες Πολεμιστὲς, σὲ κάθε χώρα, σὲ κάθε πόλι καὶ χωριό, σὲ κάθε μονοπάτι καὶ λόγγο, στὴς βουνοπλαγιὰς καὶ στὴς βάσσους, στὸν ἀέρα καὶ ἐπὶ τὴν πεδιάδες... Γιὰ Σὰς καὶ μόνο γίνεται ὁ συναγεμῶς τοῦ πολέμου γιὰ νὰ ξεναδώσετε τὰ μεγάλα καὶ θεῖα διδάγματα τοῦ ἡρωϊσμοῦ Σας, γιὰ νὰ ξεναδώσουν οἱ λαοὶ νέους ὄμιλους Νικῶν καὶ θριάμβους στὴν πολυξάκουσμένη Ἑλλάδα μας... Γιὰ Σὰς, ποὺ με τὰ ἔπαθλα τῶν μεγάλων Νικῶν μας πῆρανε ἱερὴ ἔννοια οἱ «π α - τ ρ ί δ ε ς» τῆς Γῆς, γιὰ Σὰς ποὺ ἐδείξατε τὴν ὑπεροχὴ Σας στὰ βόσσανα τοῦ πολέμου καὶ ἐκάματε τοὺς λαοὺς νὰ σὰς ἀπονεύσῃ τὸν τίτλον τῆς μεγαλύτερης τιμῆς ξεφωνίζοντας πὸς: «Οἱ Ἕλληνες, δὲν εἶναι Ἥρωες, ἀλλὰ οἱ Ἥρωες λέγονται Ἕλληνες»!...

Πολεμάτε!... Πολεμάτε! Ἄπὸ Σὰς περιμένουμε νὰ ἀκούσῃμε τοὺς νέους Παϊῶνες μιάς καινούργιας Ἀνοίξεως, ἀπὸ Σὰς, μόνο ἀπὸ Σὰς προσμένουμε τὴ συντριβὴ τῶν Ἀλβανῶν... Ἄπὸ Σὰς, ποὺ ἔξερετε νὰ πλουτίζετε τὴ Φυλὴ μας με τὴν ἑπὶ τὴν Δόξα... Ἄπὸ τῆς δικῆς Σας τιμῆς καὶ ἡ Βορειοηπειρωτοπούλα παίρνει τὴν περηφάνειά της γιὰ νὰ κυττάξῃ με ζέσησανα μίσους τοὺς κατακτητὰς... Ἀδέρφια, ὁ ἐχθρὸς μέρα με τὴν ἡμέρα ψυχομαχάει... Τὸ νοιώθουμε σὲ κάθε του κίνησι, σὲ κάθε του πράξι... Ἡ ἀπόγνωση τὸν κάνει νὰ παίρνῃ τὴς σκληρότερες ἀποφάσεις... Χιλιάδες ἀδῶων κάθε μέρα θρίσκονται μπροστὰ ἐπὶ ἐκτελεστὶκὸ ἀπόσπασμα. Ἀλλ' αὐτὸ ἂς μὴ σὰς ἐκπρᾶξῃ. Κάθε Ἕλληνας ποὺ πεθαίνει χίλιους ἄλλους ἀνασταίνει... Οἱ μάρτυρες καὶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τους θὰ ἐπιστῶσιν τὸ ἔργον μας... Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἀγόγγυστα ὑπομένει τὸ ζυγὸ τῆς, γιὰ τὴν ἐλπίδα σὲ κείνο τὸ ἐλπιδοφόρον καῦρον... Ἡ ψυχὴ καὶ ἡ σκέψι μας στρέφεται πάντα κοντὰ Σας. Οἱ θεσίες σας συγκινοῦν τὴν καρδιά μας καὶ μιάς ἀπλάζον με βάρρος.

Βοηθῶντας τὸ ἔργον σας, πολεμάμε καὶ μεις ἐδῶ πέρα με κάθε μέσον τοὺς ἐχθρὸς μας... Ἔτσι ἐνωμένοι δουλεύοντας γιὰ τὴν Πατρίδα, νὰ εἰσθε βέβαιοι πὸς τίποτε δὲν θὰ πῆν χαμένο... Μόνο ἐλάτε!

23-12-49

Ἐλάτε, γιὰ τὴ μεγάλη Νίκη... Ὡ, εἶναι πολὺ βάρεια ἡ σκλαβιά... Μὴν ξεχνάτε πὸς ἐδῶ εἶναι κρυμμένη τῶν προγόνων ἡ στάχτη καὶ δὲν πρέπει ν' ἀφήσετε τοὺς κατακτητὰς νὰ τὴν σκορπίσουνε στὸς ἀγριούς ἀνέμους... Μὴν ξεχνάτε πὸς λέγεσθε ΕΛΛΗΝΕΣ, μὴν ξεχνάτε πὸς ἡ ΠΑΤΡΙΔΑ θὰ σβῆσῃ ἂν μείνῃ περισσότερο σκλαβωμένη, μὴν ξεχνάτε πὸς χιλιάδες ἀδέρφια μας καθημερινῶς βογγᾶνε ἀπὸ τὴν τύφλωσι, τὸ μαστίγωμα, τὸ τουφεκί, τὰ καιπερὰ σίδερα... Τινάζετε κάθε φορὰ σὲν λιοντάρια τὴ χαίτη σας καὶ ὀρμάτε ἐπὶ τοὺς σκλάβους ἑλληνικῆ, γιὰ ν' ἀκούσθῃ στὰ πέρατα τῆς γῆς πὸς εἰσεθε ἄλαιο τῶν Προγόνων Σας... Μὴν ξεχνάτε πὸς μόνον ΤΡΙΑΚΟΣΙΟΙ ΛΑΚΩΝΕΣ ἐδοξάσανε τὸν Ἄσωπὸν καὶ τὸν Μαραθῶνα! Αὐτοὶ οἱ τριακόςιοι ἦσαν μιά «ΕΛΛΑΣ» καὶ ὄλοι ἐνωμένοι με τὸν ἴδιο παλμὸ πολέμουσανε γιὰ νὰ σώσουν τὴ μεγάλη ἰδέα. Νικήσανε γιὰ τὴν ἑνωμένη... Ἐνωμένοι καὶ Σεις ἀδερφοί μου χτυπάτε τὴν ἀρκούδα ποὺ σέρνεται γύρω μας καὶ δώστε μας τὰ νέα τραγούδια τῶν θριαμβῶν Σας ποὺ θὰ σπάσουνε τὴν κλειδαριὰ τῆς Σκλαβιάς γιὰ νὰ γελᾶσουνε τὰ πικραμένα μας χεῖλη... Θυμηθῆτε τὸν ὄρασιον ὄρκο ποὺ δίνανε οἱ ἔφηβοι ἀδερφοί μας τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν:

«Δὲν θὰ ντροπισῶμε ποτὲ τὰ δπλα ποὺ μοῦ παρέδωσαν ἡ Πατρίς μου καὶ δὲν θ' ἀποχωριστῶ ἐπὶ τὴν μάχη τοὺς συμπολεμιστὰς μου. Θὰ πολεμήσω γιὰ τὰ ἱερά τῆς Φυλῆς μου κ' εἴτε μοναχῶς μου εἴτε με τοὺς ἄλλους, θὰ παραδώσω σὲ κείνους ποὺ ἄρθρουν ὑστερα ἀπὸ μένα, τὴν Πατρίδα μου, πὸς μεγάλη καὶ ἰσχυρὴ ἀπ' ὅση τὴν παρέλασαν.»

Δὲν μπορείτε νὰ εἰσθε διαφορετικοὶ ἀπ' αὐτοὺς Σεις ποὺ ἐκάματε τὴ γῆ νὰ τρέμῃ κάτω ἀπὸ τὸ ἀντρίκειο περπάτημά Σας, Ὡ γενναῖο! Ἕλληνες ἀδερφοί μας».

Ἡ ἀντοχὴ τῶν Ἑλλήνων τώρα πρέπει γι' ἄλλη μιά φορὰ νὰ σταθῇ στὰ δίκαια τῆς Ἡπειροῦ καὶ με κάθε θυσία νὰ ἐλευθερώσουμε ἐκείνους ποὺ δοκιμάσαμε τὰ περισσότερα φαρμάκια τῆς τυραννίας, τοὺς γνησίους Ἕλληνας Βορειοηπειρώτας ἀδελφοὺς μας. Ἐκείνους, ποὺ μέσα σ' ὅλη τους τὴ στέρηση ἐπὶ τόσα χρόνια μπόρεσανε καὶ διατηρήσανε ἀμειώτῃ τὴν Ἑλληνικὴν ἀξιοπρέπειαν τῶσαν καὶ τῶσαν νικῶν καὶ θριάμβων.

Κας ΖΑΝΑΝΤΡΙΣ
«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

Η ΛΑΪΚΗ ΜΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΤΑΓΙΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ εὐχαρίστως στὴν εὐγενικὴ πρόσκλησι τοῦ περιοδικοῦ «Βορειοηπειρωτικὰ Νειάτα», θέτω εἰς τὴν διάθεσίν του τὴν συνεργασίαν μου, ποὺ λόγω τῶν γιορτινῶν ἡμερῶν, θὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὴ γνωστὴ μαχητικὴ του γραμμὴ. Θ' ἀσχοληθῶμε σήμερα με κάτι εἰρηνικότερο, με τὰ Τραγούδια τῆς Πατρίδος μας καὶ τὴ μουσικὴ τους.

Ἡ Μουσικὴ εἶναι ὄργανον ἐξευγενισμοῦ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς γιὰ τὸ καὶ οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας τὴν ἐθεώρουν σὲν ἀπαραίτητο στοιχείον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ τῶν βίου. Τιμοῦσαν ἰδιαίτερας τοὺς ἀοιδούς, κ' οἱ νέοι ἐβιάσθοντο ἀπὸ νήπια μωσικὴν ὑποχρεωτικὰ. Γιὰ τὸν Πλάτωνα ἡ Μ. εἶναι ὁ καθρέπτης ἀπ' τὸν ὁποῖον μπορεῖ κανεὶς νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἡθῶν ἐνὸς λαοῦ, ἀπὸ τὴν Μ. με τὴν ὁποῖαν ἀσχολεῖται. Ὁ Κοῦντιλιανὸς τὴν ἐξάγει, ὁ Μεσομήδης τὴν φαντάζεται σὲν θεῖα αὔρα, ὁ Χρυσόστομος τὴν ἐγκωμιάζει, ὁ Σούμπερτ τὴν ὀραματίζεται σὲν θεῖα δρασιὰ, ἀπ' τὸν ἀγγέλον τὰ στόματα κλειμένη τὴν θέλει ὁ νεοέλληνας ποιητὴς, καὶ ὄλοι μαζί ἐξάφρουν τὴν παιδαγωγικὴν τῆς δύναμιν, τὴν ἰκανότητα τῆς ἐξάρσεως καὶ τὴν ἀπερίοριστον μεταφυσικὴν δύναμιν τῆς μουσικῆς γλώσσῃς, ἢ ὅποια ὅπου δὲν ἐπάρκουν αἱ λέξεις προσέρχεται αὐθόρμητα νὰ ἐκφράσῃ τὰ ἀνεκφραστοὺς με τὴν αἶψον δύναμιν τοῦ ἤχου.

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιστάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς μεσολάθει μιά μακρὰ περίοδος, ἡ Βυζαντινὴ. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ Μ. τῆς εἶναι συνέχεια τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τσαυτότης. Ἡ ἐπίδοσι τῶν Βυζαντινῶν εἰς τὴν Μ. ἦτο μεγάλη. Ἀτυχῶς δὲν ἔχομεν κανένα σημειῶν ποὺ νὰ μᾶς πείθῃ περὶ τοῦ εἶδους τῆς κοσμικῆς μουσικῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀπὸ στοιχεῖα ὅμως ποὺ μᾶς παρέχουν ὁ Ι. Χρυσόστομος, ὁ Βασίλειος ὁ Μέγας καὶ ὁ Κοῦντιλιανὸς, πειθόμεθα ὅτι ὑπήρχον ποικίλλης φύσεως λαϊκὰ καὶ ἄσημα τραγούδια, ποὺ ἀνεπτύχθησαν ἐλευθέρως εἰς τὸν Ἱππύδρομον τῶν Φατριῶν. Πολλὰ Βυζ. δημ. τραγούδια ἀναφέρον οἱ: Κλ. Φωριέλ, Αἰμίλ Λεγκράν, Τομαζαῖο, Λάσωβ, Ζαμπέλιος, Σάβας, Σπ. Λάμπρου. Ἀρκετὰ ἀπὸ αὐτὰ διεσώθησαν ἴδια εἰς τὸν Ἅγιον Ὀρος καὶ εἶναι σημεῖωμένα διὰ τῆς Βυζαντινῆς Παρασηματικῆς γραφῆς.

Ὅπως πρὸ χιλιετηριῶν στὴν ἀρχαῖότητα, κ' ἀργότερα ἐπὶ Βυζ. περίοδο, εἶσι καὶ τώρα στοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους στὴν Ἡπειρο, κατὰ πιστὴν σχεδὸν ἀντιγραφὴν τραγουδοῦν τὴν ἀνθρία, τὴ λευτεριά, με τὰ τραγούδια θὰ σπείρουν, θὰ θερίσουν, θὰ ἀλέσουν, θὰ πατήσουν τὰ σταφύλια, με τὰ τραγούδια θὰ προπέμψουν τὴν νύφην, με κάμους καὶ μοιρολόγια θὰ συνοδεύσουν τὸν νεκρὸν εἰς τὴν τελευταία του κατοικία. Τὸ τραγούδι στὴν Ἡπειρο δὲν εἶναι ἐνας ἀπλὸς ρυθμικὸς ἦχος. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἡπειρώτου, ὁ πείδη γνησίος πομπὸς τῆς, ὁ καθρέπτης τῆς, ἐπίνοια σημεῖωπὸς ἀτομικῆ. Οἱ ποιητὰ, διερμηνεῖς τοῦ λαϊκοῦ ἐνοστικτοῦ καὶ πνεύματος ἀνευρίσκουν τὴν ἀγούσαν κατ' ἐθέσειν εἰς τὴν καρδίαν, τῆς ὁποῖας ἔξρουν με πάλλον τὴς πλέον εὐπαθεῖς χορδές. Τὸ πρ. τοῦ Ἡπειρώτου θεσπιεῖ τὰ βουνὰ του, κάμνει σύμβολα τοὺς πόθους του, ζωντανεῖ τὰ ὄνειρά του, γλυκαίνει τὸ πικρὸ φωμὶ τῆς ξενιτειᾶς, τὸνώνει τὴν πίστι καὶ τὴν λατρεία πρὸς τὴν Πατρίδα, εἶναι τέλος ὁ συνθετικός κρίκος μεταξύ τῆς Διακρίνονται εἰς ἀρθμον καὶ ἐρρυθμια. Εἰς τὰ πρῶτα, τὰ ἐλεύθερα δηλ. ρυθμοὶ, θὰ κατατάξωμεν τὰ ἐπιτραπέζια, τὰ κλέφτικα, ἡρωϊκά, ποιμενικὰ, εἰς τὰ ἐρρυθμια δὲ τὰ χορευτικὰ καὶ τὰ πλείστα τῶν γαμηλιῶν. Τὰ κλέφτικα εἶναι κατὰ τὸν Μέντελσον, χείμαρροι ἀφρισμένοι ποὺ πηγάζουν ὄχι ἀπὸ χεῖλη ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀπὸ θράους.

Ἀὐτὰ ἐνέπνεον καὶ παρῶρμον σὲ γενναίους πρόξεις καὶ ἡρωϊκὲς, τὸν δουλεύοντα Ἡπειρώτην, αὐτὰ ἐβιδον σταθερὴν κατεῦθυνσι εἰς τὴν εὐαίσθητον δελώνα τῆς ἡθικῆς του τυξίσεως. Δὲν θὰ ἦτο φυσικὰ δυνατὸν, νὰ παραβλεποῦν καὶ τὰ γασερὰ μοιρολόγια, ποὺ εἶναι κατὰ τὸν Ζαμπέλιον θαυμαστά ἀριστουργήματα ἐλεγειαγραφίας. Τὸ πρ. τῆς Ἡπειροῦ γραφικὸ, λιτό, ἀπέριττο, καὶ με τὴν μωραδιὰ τοῦ θυμαριοῦ, εἶναι ἕνα ἀκόμα διαμῆτι διαλεχτό, μέσα εἰς τὸ ἀτίμητον περιδέραιο τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς. Βεβαίως δὲν τὸ χρασκαρίζει καμμία περιτεχνὴ ἐνορχήστρωσις, ἐνέχει ὅμως ἀπειρα δειγμὰτα ρωματισμοῦ καὶ γραφικότητος. Διακρίνεται διὰ τὸν συγκρατημένο λυρισμὸν του καὶ παρέχει τρανὲς ἐνδείξεις τῆς ἀλκήῃς καὶ ἡπειρωτικῆς ψυχῆς με τὴν ὁποῖαν εἶναι συνυφασμένοι. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι σὲ πολλὰ ἐνέχει χαρακτῆρα πένθιμον καὶ μελαγχολικὸν, ἀλλὰ τὸ παράπονον ἦτο ἀνεκβάν ἕνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυλῆς μας, ποὺ ὁ Κοραῖς ἀποκαλεῖ κλαυσοπούλι. Ἡ Ἡπειρω. Μ. εἶναι κυματαιοδὴ με ἔλξεις, ἀνάγεται δὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τῆς ὁποῖας εἶναι ἀπόσπασμα. Ἡ ἀπόδοσις τῆς δὲν εἶναι ἐφικτὴ διὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς κλιμακοῦ, ἀποδίδεται ὅμως πλήρως με τὴν Βυζαντινὴν παρασηματικὴν γραφῆν. Γεμάτη μυστικαπάθεια καὶ συμβολισμὸν προποασκευάζει τὸν ψυχολογικὸν κόσμον τοῦ Ἡπειρώτου με τὸν προδιαθέτει γιὰ τὰ γλυκὰ ὀράματα τῆς μακρινῆς του πατρίδος. Παρουσιάζεται στὴν ἀρχὴ σὲν μιά γλυκύτατη μελωδία με τὰ βιολιά, σὲ ἕνα ἀνεπαίσθητο μουρμουρίσμα. Μέσα σὲ μιά ὑπέροχη φαιασκίασι ἡ μελωδία περνᾷ ἀπὸ τὰ ἔγχωρβα

καὶ μοιρολόγια θὰ συνοδεύσουν τὸν νεκρὸν εἰς τὴν τελευταία του κατοικία. Τὸ τραγούδι στὴν Ἡπειρο δὲν εἶναι ἐνας ἀπλὸς ρυθμικὸς ἦχος. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἡπειρώτου, ὁ πείδη γνησίος πομπὸς τῆς, ὁ καθρέπτης τῆς, ἐπίνοια σημεῖωπὸς ἀτομικῆ. Οἱ ποιητὰ, διερμηνεῖς τοῦ λαϊκοῦ ἐνοστικτοῦ καὶ πνεύματος ἀνευρίσκουν τὴν ἀγούσαν κατ' ἐθέσειν εἰς τὴν καρδίαν, τῆς ὁποῖας ἔξρουν με πάλλον τῆς πλέον εὐπαθεῖς χορδές. Τὸ πρ. τοῦ Ἡπειρώτου θεσπιεῖ τὰ βουνὰ του, κάμνει σύμβολα τοὺς πόθους του, ζωντανεῖ τὰ ὄνειρά του, γλυκαίνει τὸ πικρὸ φωμὶ τῆς ξενιτειᾶς, τὸνώνει τὴν πίστι καὶ τὴν λατρεία πρὸς τὴν Πατρίδα, εἶναι τέλος ὁ συνθετικός κρίκος μεταξύ τῆς Διακρίνονται εἰς ἀρθμον καὶ ἐρρυθμια. Εἰς τὰ πρῶτα, τὰ ἐλεύθερα δηλ. ρυθμοὶ, θὰ κατατάξωμεν τὰ ἐπιτραπέζια, τὰ κλέφτικα, ἡρωϊκά, ποιμενικὰ, εἰς τὰ ἐρρυθμια δὲ τὰ χορευτικὰ καὶ τὰ πλείστα τῶν γαμηλιῶν. Τὰ κλέφτικα εἶναι κατὰ τὸν Μέντελσον, χείμαρροι ἀφρισμένοι ποὺ πηγάζουν ὄχι ἀπὸ χεῖλη ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀπὸ θράους.

Ἀὐτὰ ἐνέπνεον καὶ παρῶρμον σὲ γενναίους πρόξεις καὶ ἡρωϊκὲς, τὸν δουλεύοντα Ἡπειρώτην, αὐτὰ ἐβιδον σταθερὴν κατεῦθυνσι εἰς τὴν εὐαίσθητον δελώνα τῆς ἡθικῆς του τυξίσεως. Δὲν θὰ ἦτο φυσικὰ δυνατὸν, νὰ παραβλεποῦν καὶ τὰ γασερὰ μοιρολόγια, ποὺ εἶναι κατὰ τὸν Ζαμπέλιον θαυμαστά ἀριστουργήματα ἐλεγειαγραφίας. Τὸ πρ. τῆς Ἡπειροῦ γραφικὸ, λιτό, ἀπέριττο, καὶ με τὴν μωραδιὰ τοῦ θυμαριοῦ, εἶναι ἕνα ἀκόμα διαμῆτι διαλεχτό, μέσα εἰς τὸ ἀτίμητον περιδέραιο τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς. Βεβαίως δὲν τὸ χρασκαρίζει καμμία περιτεχνὴ ἐνορχήστρωσις, ἐνέχει ὅμως ἀπειρα δειγμὰτα ρωματισμοῦ καὶ γραφικότητος. Διακρίνεται διὰ τὸν συγκρατημένο λυρισμὸν του καὶ παρέχει τρανὲς ἐνδείξεις τῆς ἀλκήῃς καὶ ἡπειρωτικῆς ψυχῆς με τὴν ὁποῖαν εἶναι συνυφασμένοι. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι σὲ πολλὰ ἐνέχει χαρακτῆρα πένθιμον καὶ μελαγχολικὸν, ἀλλὰ τὸ παράπονον ἦτο ἀνεκβάν ἕνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυλῆς μας, ποὺ ὁ Κοραῖς ἀποκαλεῖ κλαυσοπούλι. Ἡ Ἡπειρω. Μ. εἶναι κυματαιοδὴ με ἔλξεις, ἀνάγεται δὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τῆς ὁποῖας εἶναι ἀπόσπασμα. Ἡ ἀπόδοσις τῆς δὲν εἶναι ἐφικτὴ διὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς κλιμακοῦ, ἀποδίδεται ὅμως πλήρως με τὴν Βυζαντινὴν παρασηματικὴν γραφῆν. Γεμάτη μυστικαπάθεια καὶ συμβολισμὸν προποασκευάζει τὸν ψυχολογικὸν κόσμον τοῦ Ἡπειρώτου με τὸν προδιαθέτει γιὰ τὰ γλυκὰ ὀράματα τῆς μακρινῆς του πατρίδος. Παρουσιάζεται στὴν ἀρχὴ σὲ μιά γλυκύτατη μελωδία με τὰ βιολιά, σὲ ἕνα ἀνεπαίσθητο μουρμουρίσμα. Μέσα σὲ μιά ὑπέροχη φαιασκίασι ἡ μελωδία περνᾷ ἀπὸ τὰ ἔγχωρβα

στὰ κλαρίνα, μπαίοντας στὴν πλήρη ἀκουστικὴ δλοκλήρωσι, φθάνει σὲ τέτοια ἡχητικὴ με τὰ λαγούτα καὶ με τὰ τύμπανα, ὡστε νὰ δοῦν ὄλες τὶς χορδὲς τοῦ Ἡπειρώτου ἀκροστοῦ. Σὲ λίγο πάλιν θὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἐντασις ὅπου νὰ καταλήξῃ σ' ἕνα γαλήνιο καὶ μελωδικὸ ψίθυρο. Με αὐτὴν τὴν ἡχητικὴ φωτασκίασι, ὁ ἀγνωστος συνθετὴς τοῦ Ἡπειρωτικοῦ τραγουδιοῦ ἀποδίδει τελείως τὴν ἔννοιαν τοῦ στεναγοῦ ποὺ ξεχειλίζει στὰ στήθεια, μέσα σὲ μιά φανταστικὴ ἔξαρσι δυνάμεως, πάθους καὶ νοσταλγίας. Ζῆ τότε ὁ Ἡπειρώτης σὲ μιά ἀτμόσφαιρα ὑποδηλητικὴ στὰ πλαίσια τῆς ὁποῖας ἐναλλάσσονται ὄλες οἱ αἰσθητικὲς λεπτομέρειες. Ἡ μουσικὴ αὐτὴ φραστικὴ, τεχνικὰ ἀποδοθεμένη διαχέει με φλογερὸ πάθος ὄλην τὴν ἐσώτερη συναισθηματικὴ λάδα, ποὺ ἀναρριγεῖ στὰ ὕψη τοῦ ἰδανισμοῦ, γιὰ νὰ δοθηθῇ σὲ λίγο μέσα σὲ στρόβιλλους ἡχητικῶν, στὰ ἀπύθμενα βάθη τῆς ψυχικῆς ἀπογνώσεως, δλοκλήρωνοντας οὕτω τὸ μεταπτυτικὸν διάγραμμα τῶν συναισθημάτων του. Κ' αὐτὸ εἶναι τῆς Ἡπειροῦ τὸ πονεμένο τραγούδι.

Τὸ τῆς Ν. Ἡπειροῦ τὸ χαρακτηριστικὸν εἶνα χαρῶντῃ εἰδολογικὸν γιορταστικὸν χρῶμα, γεμάτο ἀπὸ γλυκόχρωμας καρπῶν κ' ἕνα σαγηνευτικὸν αἰσθησιασμὸν ποὺ ἡρεμία τοῦ ἐνδοψυχικοῦ τοῦ κόσμου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τραγούδι τῆς Βαρ. Ἡπειροῦ με τὸ βαθὺ καὶ πονεμένο τοῦ νόημα, αὐτὸ ποὺ δὲν ἐννοεῖ νὰ ὑπαταχθῇ στὴ μοῖρα του τὴ σκληρὴ καὶ τὸ πεπρωμένο τὸ ἀδυσώπητον. Ὁ μελετητὴς τοῦ Ἡπειρωτικοῦ τραγουδιοῦ δὲν θὰ δυσκολεθῇ νὰ θρῆ στὴν τεχνητροπία τοῦ ἀγνωστοῦ συνθετοῦ, τὴν μακρινὴν του ἐλληνοκλασικὴν καταγωγή, ἐστὼ καὶ ἂν δὲν διατηρῇ τὴν αὐστηρὴν προσήλωσιν ἐπὶ τὴν κλασικὴν φέρμα καὶ τὴν ἀντιστικτικὴν ἐπεξεργασία. Ἐμμένει ὅμως ζηλάτως ἐπὶ τῆς ἑλληνοηπειρωτικῆς τοπικῆς χρώμα. Ἐκθληγί γίνεται ἡ συυάρτησις μεταξὺ Βυζαντινοῦ μέλους καὶ Ἡπειρωτικοῦ τραγουδιοῦ. Ἀμφότερα δὲ ἔχουν τὴν πηγὴν τὸν στὰ σπλάχνα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τσαυτότης. Ἔως σήμερον δὲ ἦπειρ. τραγ. ἠγνοήθη ἀπὸ τοὺς διαφόρους συνθετὰς, καὶ εἰς αὐτὸ ἀποδίδεται τὸ γεγοῶς ὅτι διετηρήθη αὐτοῦσιον, ἀμετάβλητον, χωρὶς νὰ καταρῶσσαν νὰ τὸ ἐκποτίσαν καὶ νὰ τὸ μεταβάλουν ἦχοι ξενικοὶ καὶ περσαστικοί, καὶ ἔτσι δὲν ὑπέστη τὴν τύχην ἄλλων, τὰ ὁποῖα διασκευασθέντα καὶ ἐναρμονισθέντα, ἦ καταρῶσσαν ἀγνωστικά ἢ καταποτιστῆσαν.

Εἶναι ἐξαιρετικὴς σημασίας γεγοῶς γιὰ ἕνα λαὸν ἡ κατοχὴ καὶ γνώσις τῆς λαϊκῆς του Μουσικῆς. Εἶναι τόσον πολυλύτροπος ἡ ἐπίδρασις τῆς λαϊκῆς μουσικῆς εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν διαμόρφωσιν μιάς χώρας, ὡστε ἡ συντήρησις τῶν λαϊκῶν μουσικῶν καὶ ποιητικῶν μνημείων τῆς νὰ ἀποβαίνῃ ἀπὸ τὴς πλέον σπουδαῖες καὶ γόνιμες γιὰ τὴν μελλοντικὴν ἐξέλιξι τῆς μουσικῆς καὶ ποιητικῆς δημιουργίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν γενικότερον ἔθνικὸν πολιτισμὸν. Γιὰ τὸ βῆτρπετε νὰ

ΠΙΣΩ από κάθε μεγαλόσχημη λέξη, βρίσκεται πάντα ένα χάος. Ένα χάος που βασιλεύει ή υποκρίνεται, το πέπλο, ή κακοήθεια και ο φτηνός υγολογισμός. Κανείς μας δεν άγνοεί ότι, δυστυχώς διὰ τούς ανθρώπους και την ανθρώπινη σκέψη, έννοιαι δεν υπάρχουν. Με την λέξη αυτήν ονομάζουμε μόνον μίαν άσχημάτιστη, εύκολόπλαστη και άκαθάρσιτη περιοχή πραγμάτων ή καταστάσεων, χωρίς άρχή, χωρίς τέλος, χωρίς σύνορα. Το γεγονός ότι αι Κοινωνικαί Έπιστήμαι έπιστρατεύουν όπτα ραϊτήτους δρισμούς δια να στηρίξουν το πνευματικό των οικοδόμημα, δεν άποτελεί συγχρόνως και λόγον άυθουσίας και άπιστευσιμικής νοστοργίας από μέρους των φωνασκούντων έριωνών της πολιτικής. Τί είναι Δημοκρατία και τί Δικτατορία; Τί είναι Σοσιαλισμός και τί είναι Σωδινισμός; Άκόμη και έννοιαι συγκεκριμέναι, τί είναι Λαός, Έθνος, Κράτος, τί είναι Πατρίδα;

Έρωτήματα εις τα όποια αι έκατοντάδες των έτών δεν έχουν κατορθώσει να παράσχουν μίαν άπάντησιν. Ούτε τα χρόνια, ούτε οι άνθρωποι, ούτε τα γεγονότα. Διότι οι άνθρωποι δεν ζούν μόνον επάνω εις την πλάτην των γεγυώντων. Ζούν συγχρόνως και επάνω εις τούς πηγάζουσ των παθών.

Έίμεθα σωδινισταί, όσοι άγνιζόμεθα δια τας νοσταλγικάς θουσοεινάς της Βορείου Ηπειρου.

Δεν είμεθα σωδινισταί, διότι δεν ενδιαφερόμεθα δια έδάφη ξένα, με τα όποια σκοπεύομεν να αυξήσωμεν τον Έθνικόν πλούτον και να λύσωμεν αυτόματως το οικονομικόν πρόβλημα της Χώρας. Δεν είμεθα σωδινισταί διότι είναι άρκετον δι' έμάς ότι είμεθα πατριώται. Και αυτήν την κατηγορίαν την δεχόμεθα με συγκίνηση ξεχωριστή.

Άλλά άρκει έγραψε το γεγονός ότι διεκδικούμε ένα κομμάτι από την καρδιάν μας δια να χαρακτηρισθούμε σωδινισταί; Έμεις οι Έλληνες δεν περι-

πλάσμα της ξηνομανίας. Άς κατανοηθή ή σημασία της αίωνοβίου Μ. μας, που είναι και έθνικη μας κληρονομία, και ός κλείομεν τα αυτιά μας εις τα έπιφορα μουσικά εξαιβλώματα της Άφρικανικής και της Άμερικανικής προελεύσεως. Άς είμαστε δε θέβαιοι πώς ή Πατρίδα μας, ή σωριασμένη σήμερα σε συντρίμμα, έχοντας για βάθρο της έναν τέτοιο έσωτερικό πολιτισμό, φτειαγμένο από τέτοια άγνά υλικά, δεν θα άργήση να γίνη και πάλιν άξια να βαστάση την ιστορικήν της κληρονομία και να συνεχίση την εκπολιτιστική της άποστολή, που κάποια άνωτέρα Μοίρα της έταξε. Άς κυριαρχήση λοιπόν και πάλιν το άπαράμιλλο έλληνικό τραγούδι που πυργώνει με την λάμψη του και την άκτινοβολία του το Πανελλήνιον, και τα ήπειρωτικά μας τραγούδια σαν ένας λαμπρός άσπερισμός ός καταλάβουν την άρμόζουσαν εις αυτά θέσιν εις το Μουσικόν της Έλλάδος στερέωμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
Πρόεδρος Φιλολογικού—Άναμορφωτικού Συλλόγου Άθηνών

ΟΜΙΛΟΥΝ ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ

ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΜΕΝ

του κ. ΡΟΒΙΡΟΥ ΜΑΝΘΟΥΛΗ

μένομε από άλλους να μάς κατηγορήσουν, κατηγορούμεθα μόνον μας. Και κατηγορούμεθα συχνά. Άλλά κανείς δεν μπορεί να άμφισβήτηση την άγνότητα του άγώνος μας. Δεν περιμένουμε κέρδος από τούς κόπους μας. Διότι οι σκοποίμας δεν έχουν σχέση με έμπορικη έπιχείρησι. Δε μπορούμε όμως, να πετάξωμε τη μητέρα μας εις τον δρόμον έπειδή είναι φτωχή και άμοιρη! Η μόνη μας φιλοδοξία είναι να την σφίξωμε στην άγκαλιά μας, να την ντύσωμε τα γιορτινά της φορέματα και να μην ξεκολλήσωμε πλέον το κορμί μας από αυτήν, όπως δεν έχουμε ξεκολλήσει ποτέ την ψυχή μας. Έμεις οι Έλληνες, το έχουμε δείξει, έχουμε άποδείξει. Άπόδειξις μας είναι οι τόφοι μας και τα νοσοκομεία μας, είμεθα περήφανοι να το πούμε, περισσότερο μάς ώφελεί ή ήθικη τροφή από κάθε άλλο πράγμα. Το έθνικόν μας σύμβολο είναι το φιλότιμο.

Είναι σωτήριον δι' έναν Λαόν να γνωρίξη την έθνικήν του πραγματικότητα. Διότι είναι γεγονός καλόν ή κακόν ότι δεν ζούμε πλέον εις το περιθώριον της τρισχιλιετούς ιστορίας μας. Δεν πρέπει να ανεχθώμεν αυτήν την ζωήν, την όποιαν δυστυχώς προσεπάθουν πάντοτε να ύπογραμμίσουν οι όχι κακοί μεν αλλά άφελείς Έλληνες. Η θέσις μας δεν βρίσκεται σήμερα εις το περιθώ-

ριον του παρελθόντος αλλά μέσα εις τα όρια μιάς πραγματικότητας της όποιας ή ιστορία μόλις γεμίζει μίαν μόνον δεκαετίαν. Άλλά μίαν δεκαετίαν ή όποια μόνη άρθώνεται ύψηλότερα από όλους τούς αιώνας, όλων μαζί των έθνών. Το μέγα σφάλμα του καιρού μας είναι ότι πιστεύομε πώς οι άνθρωποι εις τόν κόσμον σκέπτονται το όνομα του Θεμιστοκλή όταν πρόκειται να αναφερθούν εις έμάς τούς σημερινούς Έλληνες. Όχι, σκέπτονται κατ' εύθειαν έμάς. Άλλοίμονον εάν περιμέναμε να μάς δώσουν την Βόρειον Ηπειρον και την Κύπρον, την Α. Ρωμυλία και Θράκη, Βυλασθή το κομμένο χέρι και το κομμένο πόδι μας, έπειδή ο Μιλτιάδης ενίκησε εις την μάχην του Μαραθώνος.

Προδίδομεν τα ιστορικά πεπρωμένα και δια την ήθικήν της ολοκλήρωσι νιζόμεθα και δεν ξέρωμε πώς να άγωνιζόμεθα. Πρέπει να συνέλθωμε και πρέπει να συνέλθωμε γρήγορα, πριν οι πόρτες κλείσουν για μάς και τα κλειδιά θωπτούν εις τα χρονοντούλαπτα μαζί με τα έγγραφα των αποφάσεων των διεθνών συνδιασκέφων ή μάλλον των διεθνών συνομοσίων.

Εις την άγάπη μας δια την Έλλάδα και δια την ήθικήν της ολοκλήρωσιν ός προσθέσωμεν την ψύχραμον και ισχυράν λογική μας με την όποιαν θα άνοιξωμε τούς δρόμους προς την Νίκην. Διότι άλλοίμονον εις έμάς, εάν περιμένωμε την Νίκην από χέρια ξένα αν περιμένωμε την Νίκην από την Δύση ή από την Άνατολή.

Άπό εκεί μόνον ύποσχέσεις μπορούμε να περιμένωμε. Τη Νίκη ποτέ. Αυτή θα την εύρωμε επάνω εις τούς γκρίζους βράχους των Έλληνικών έδαφών να μάς άναμένη.

ΡΟΒΙΡΟΣ ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ
Νέα Υόρκη 12)12)49

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Ο ΠΑΛΗΟΣ χρόνος έφυγεν όπως έφυγαν και τόσοι άλλοι χωρίς δυστυχώς να μάς άποδώσουν την πολυπόθητον Έλευθερίαν εις την μαρτυρικήν μας Πατρίδα Βόρειον Ηπειρον.

Ο έφετεινός νέος χρόνος 1950 εύρίσκει και πάλιν τούς εν Βορείω Ηπειρώ αδελφούς μας εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως, και εις σκοτεινάς και άνήλιες φυλακές.

Οι σκέψεις όλων ήμών ός στραφή δι' όλίγον προς τούς μάρτυρας αυτούς αδελφούς μας και ός τούς εύχηθώμεν την ταχεία άπελευθέρωσιν.

Εις τούς έδώ εύρισκόμενους αδελφούς Βορειοηπειρώτας και εις τούς έν ταις ξέναις χώραις μοχθούοντας ο Σύλλογος Βορειοηπειρωτών άπευθύνει τας καλλιτέρας εύχάς προς εκπλήρωσιν των παθών μας.

Οι καμπάνες των εκκλησιών της ύψηλιου θα ήχησουν χαρμωμόνας δι' όλους τούς Λαούς, όχι όμως και δι' ή-

μάς τούς Βορειοηπειρώτας. Αυτό δεν πρέπει να μάς άποθαρρύνη, ός εύχηθώμεν όπως ο άντίλαλος των κοδώνων φθάση εις τα ότα των ισχυρών της γής δια να ύπευθυμίση ότι ένα κομμάτι Έλληνικής γής ή Βόρειος Ηπειρος είναι άκόμη σκλάβο στα χέρια ενός αίμοσταγούς τυράννου. Άς διατηρήσωμε όλοι μας την άκράδαντον πεποιθήσιν ότι ταχέως ο Ύψιστος θα μάς χαρίσχη την Έλευθερίαν.

Μετά πατριωτικών χαιρετισμών.

Ο Πρόεδρος ΚΩΝ. Ι. ΖΑΡΠΑΛΑΣ

Ο Γ. Γραμ. Α. ΧΡΗΣΤΟΚΟΤΗΣ

ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΩΓΩΝΗΣΙΩΝ

Το Δ. Σ. της Ένώσεως Πηγωνισίων επ' εύκαιρία των έορτών των Χριστουγέννων και του Νέου έτους, άπευθύνει τις πιο θερμάς εύχάς εις τα μέλη της Ένώσεως και εις δλόκληρον τόν Βορειοηπειρωτικόν κόσμον, εύχεται δε να έορτάσωμεν τού χρόνου στην έλευθέραν πιά Βόρειον Ηπειρον.

Ο Πρόεδρος Ο Γ. Γραμματέας Σ. ΚΑΛΥΒΑΣ Ι. ΜΠΕΖΙΑΝΗΣ

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

★ ΑΠΟΨΕΙΣ ★

ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ

Το εκ δρχ. 11.000.000 κατά μήνα παρεχόμενον κοινύλιον υπό του Ύπουργείου Πρωτοίας προς έπίσχυσιν έκείνων των Βορειοηπειρωτών προσφύγων, αϊτινες, συνεπεία παντελούς άπορίας των, εύρίσκονται εις τελείαν άδυναμίαν να αγοράζωσι την υπό του Ύπουργείου Έφοδιασμού παρεχομένην επί πληρωμή έπικουρικήν μερίδα τροφίμων, άποφασίζεται όπωσ, μέχρι τοϋδε ούτω και εις το εξής, διανέμεται βάσει κατά μήνα καταστάσεως όνομαστικής της Ένώσεως Προσφύγων Βορείου Ηπειρου.

Τα Περιφερειακά Σωματεία δέον να συντάσσωσι προς έπιβοήθησιν της Ένώσεως Προσφύγων Β. Ηπειρου έννομαστικάς καταστάσεις, περιλαμβάνοντας εις αυτάς τούς πρόσφυγας, με κριτήριον ούτως:

- α) Πάσχοντας εξ άνιάτου νοσήματος.
- β) Άναπήρους, θύματα πολέμου.
- γ) Χήρας, όρφανά και υπεργήρους, μη δυνάμενοι να έργασθώσι.
- δ) Άποδεδειγμένως άνέργους και φοιτητάς έχοντας ανάγκην βοήθειαι.
- ε) Πολυμελείς οικογενειάρχας μέχρι 5 μέλη εάν έργάζεται ο οικογενειάρχης θά λάβη 1 μερίδα.
- στ) Πέντε μέχρι 7 μέλη, 2 μερίδες.
- ζ) Έπτά και πλέον, εάν ύπάρχη περιθώριον, 3 μερίδες.

Η ούτω πωσ συντασσομένη υπό της Ένώσεως Προσφύγων Β. Ηπειρου μηνιαία κατάστασις παντελώς άπόρων προσφύγων Βορειοηπειρωτών, πρό της ύποβολής της εις την Κ.Ε.Β.Α. θα τυγχάνη τελικής έπεξεργασίας υπό κοινής συσκέψεως των κ.κ. Προέδρων των Περιφερειακών Σωματείων.

Βάσει της άποφάσεως αυτής ενεκριθη ή νέα κατάστασις των άπόρων προσφύγων και άναμένεται ή χορήγησις του ποσού παρά του Ύπουργείου δια να άρχιση άμέσως ή διανομή.

Είθε ή άπόφασις αυτή να εφαρμαζεται όποτε είμεθα βέβαιοι ότι θα πάψουν τα σχόλια και τα παράπονα.

Η «ΑΝΑΤΟΛΗ»

Η συνάδελφος έφημερίς «Α ν α τ ο λ ή», έκδομένη εις Αλεξάνδρειαν της Αιγύπτου, την 4.12.49 κάμνει σχετικόν σχόλιον επί τη έκδόσει μας, τονίζουσα τούς έκλεκτούς συνεργάτας μας και την πλουσίαν ύλην που προσφέρομεν εις την δημοσιότητα. Εις κύριον άρθρον της επί τρεις συνεχείς ήμέρας αναδημοσιεύει το περισταύδαστον, ός τονίζει, άρθρον του Ναυάρχου Περ. Ίακ. Άργυροπούλου, τ. Ύπουργού, Βουλευτού και Προσβετου, με κτυπητά στοιχεία και έπιστά την προσοχήν επί ώρισμένων σημείων, που πρώτην φοράν ήλθον εις φώς.

Εύχαριστούμε θερμάς την συνάδελφον «Α ν α τ ο λ ή» και θα ήθέλαμε,

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

έκτός της συμπαραστάσεως επί του Πανελληνίου τούτου πόθου της άπελευθερώσεως της Βορ. Ηπειρου, την άμεσον συνεργασίαν των δύο έντύπων δια το έπίμαχον ζήτημα της πολυβασανιμένης αυτής γυναιάς της Έλλάδος.

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΟΥΪΑ

Νόμισαν οι Άλβανοί, σαν άνθρωποι του σκότους και ειδικευμένοι εις τέτοια έγκλήματα, ότι και το έπιχειρηθέν έγκλημα εις το στενό της Κερκύρας θα το καλύψη και πάλι το σκοτάδι, πλην όμως ήπατήθησαν, διότι οι προβολείς του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης εφώτισαν το έγκλημα και με ύπερτερικέσ κραυγές προσεπάθησε να δικαιολογήση τα άδικαιολόγητα.

Άλλά ή άπάντησις της έδόθη δια του πειθαναγκασμού να καταβάλη εις την Μεγ. Βρετανίαν δι' άποζημιώσιν 843.000 λίρες στερλίνας.

ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ύστερα από παραμονήν μηνός άνεχώρησεν έπιστρέφων εις τας Ηνωμένας Πολιτείας ο διαπρεπής όμογενής κ. Ηρακλής Βέρρος, ένας από τούς πλέον σημαίνοντας Έλληνοαμερικανούς παράγοντας του Τουρισμού και των Μεταναστεύσεων εν Σικάγω, χάρις εις το Γραφείον του όποίου όργανώθησαν και όργανοῦνται με έπιτυχίαν μεγάλα έκδρομα όμογενων δια την Έλλάδα κλπ. Ο έκλεκτός αυτός όμογενής μας, ύστερα από άπουσίαν έτών έπισκέπτεται την πατριδα του οργανώσας κατ' εύθειαν άεροπορικην έκδρομήν Σικάγου—Άθηνών, δια να μελετήση τας δυνατότητας τακτικών όμαδικών έκδρομών μεταξύ Σικάγου—Άθηνών και γενικώς Έλλάδος. Κατά το διάστημα της έδώ παραμονής του ο κ. Βέρρος έπεσκέφθη πολλούς ειδικούς και άρμοδίους, με τούς όποιους συνεζήτησε σχετικά με τας τουριστικάς και μεταναστευτικάς εύκολίας αυτών έκδρομών, έπιστρέφων δε θα ενδιαφερθή δια την τακτικήν ανταλλαγήν έπισκεπτών της όμογενείας.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Πληροφορούμεθα την έκδοσιν νέου μεγάλου μηνιαίου περιοδικού.

Την έκδοσιν άπεφάσισεν όμάς εξ 25 περίπου νέων λογοτεχνών, μάς εξ 25 περίπου νέων λογοτεχνών, καλλιτεχνών και διανοουμένων, οι όποιοί, σύμφωνα με τήν ανακοίνωσιν των, βλέπουν την κατάντησιν του πνευματικού Τύπου και του πνευματικού κόσμου σε τέτοιο βαθμό, που αισθάνονται την ανάγκην να άνασκουμπθώσιν και να έπιχειρήσουν μιά τέτοια έργασια. Βεβαίως το έργον τούτο είναι για τούς άλλους άλλων, οι διανοουμένοι είναι για να δημιουργούν, αλλά ή ανάγκη να δοθή

ένα έντυπον που να εξυμνητή την Τέχνην και το Κοινόν, είναι πιο άπαραίτητο και γι' αυτό ο σκοπός άγιάζει τα μέσα. Εις την όμάδα αυτήν των 25 περιέχονται γνωστά όνόματα και έπιβεβλημένα, πεζογράφων, ποιητών, γλυπτών, ζωγράφων, έπιστημόνων, διανοουμένων και φιλοτεχνών, οι όποιοί έτοιμάζουν την έκδοσιν αυτήν και προς την όποιαν ή έμπιστοσύνη μας πρέπει να είναι μεγάλη όχι μόνον διότι την πραγματοποιούν πρόσωπα κύρους, αλλά και διότι την έπιμέλειαν της έκδόσεως άνέλαβεν το Άθηναϊκόν Πρακτορείον Πνευματικής Συνεργασίας (Λεωφ. Φρ. Ρούσσελτ 44), ένας Όργανισμός πολυ γνωστός μας και μοναδικός στο είδος του, που έχει τόσα δειγματα ώσει ενδιαφέροντος προς τόν Άπόδημον πνευματικόν Έλληνομόνον. Κι' άκόμη, διότι βασικός σκοπός του περιοδικού τούτου θα είναι ή έπίσχυσις του πνευματικού κόσμου των έπαρχιών και του έξω Έλληνισμού, βέτοντες ταυτον εις την πρώτην μοίραν.

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ»

Είναι το διαφωτιστικόν Δελτίον της Κεντρικής Έπιτροπής Βορειοηπειρωτικού Άγώνος. Είναι γνωστόν τί ύπηρεσία προσφέρει. Ευχής έργον θα ήτο εάν είναι δυνατόν να εξεδίδετο εις πολλά άντίτυπα το ίδιο ή άλλο εις έκλεισμένη έκδοση—αν και είναι δύσκολον— και να έστέλλετο εις όλους τούς συμπατριώτας και φίλους του άγώνος μας. Διότι είναι γνωστόν εις τούς σημερινούς άγώνας τί ρόλο παίζουν τα έντυπα, ή διαφώτισις, και μάλιστα αυτον έκτός του Πανελληνίου Τύπου, που στέκεται άμεσως συμπαραστάτης του άγώνος μας, ύστερομε εις έντυπα Βορειοηπειρωτικά φύλλα, έχοντα ως μοναδικά την έφημερίδα «ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ», έκδομένην κάθε δεκατεπθήμερον εις Ιωάννινα, και το ανά χείρας περιοδικόν «ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ», έκδοόμενον κι' αυτό κάθε μήνα.

Με αυτό θέβαιοι δεν θέλωμεν να ύπαδείξωμεν, αλλά τονίζομεν την ανάγκην ενός έντύπου, έστω και άπλου Δελτίου του πολυγράφου, που πρέπει να κυκλοφορή τακτικά και μάλιστα εις την πρωτεύουσάν.

Καθώς δε πληροφορούμεθα ότι λίαν προσεχώς θα κυκλοφορήση κι' άλλο έντυπο, έβδομημερικό έφημερίς, υπό τον τίτλον «Βορειοηπειρωτικόν Μέλλον» εύχόμεθα την ταχεία έκδοσιν της.

Η ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΣ ΑΓΟΡΑ

Δι' άλλην μίαν φοράν ο Σύλλογος των Βορειοηπειρωτών πρωτοστατεί δια την έπίσχυσιν των άπόρων μελών του. Ο Βορειοηπειρωτικός κόσμος παρακολουθεί την διοργάνωσιν της Λ α χ ε ι ο φ ο ρ ο υ Ά γ ο ρ ά σ ης υπό του Συλ-

λόγου του και πρωτοστατεί δια την επιτυχίαν της εις τον «ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ» που θα γίνη την 22αν Ιανουαρίου του 1950. Είναι καθήκον όλων μας, περισσότερο οργανωμένοι δια των περιφερειακών οργανώσεων, να συμβάλωμεν εις την ενίσχυσιν της προσπάθειας αυτής και να δώσωμεν τα έρείσματα της πλήρους επιτυχίας δια του όβολου μας προς ενίσχυσιν των άπόρων συμπατριωτών μας.

Επιστώμεν ιδιαίτερος την προσοχήν εις το Πανελλήνιον δια τον γνωστόν σκοπόν της Λαχειοφόρου αυτής 'Αγοράς, που πάντα στέκεται πρωτοπόρα εις κάθε μας κίνησιν και μάλιστα όταν πρόκειται να σταθί παρήγορον εις τους πονεμένους και δυστυχισμένους αδελφούς Βορειοηπειρώτας.

Εις έγκυκλίους του Σύλλογου μετ' ευχαριστήσεως βλέπομεν την διοργανωτικήν επιτροπήν αποτελούμενην από νεάνιδας, ως επί το πλείστον της Ε.Ν.Β. Η., ή όποια πρέπει να πρωτοστατή εις κάθε παρομοίαν κίνησιν.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Εις τους εορτάζοντας Χρήστον Νιάκαρην και Χρήστον Πάντον τους εύχομαι χρόνια πολλά και εύτυχη.

— Επίσης εις την εορτάζουσα Βασιλική Ναθαναήλ εύχομαι χρόνια πολλά και καλή πρόοδο με ό,τι ποθητόν το Νέον Έτος.

ΓΕΩΡ. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟΜΕΤΩΠΟ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 9ην σελίδα.

θήνα ακόμη και τις οικονομίες του για τον άγωνα!

Κατά την αύγή δυνατά σάλπισματα θύμισαν στο τάγμα τη μεγάλη γιορτή. Ο Γαβριήλ έτοιμάσε σε μία σπηλιά κάτι που ήθελε να παραστήσει την Άγια Φάτιη κι εκεί έκκλησίωσε τους στρατιώτες. Έλυσε τα μακριά μολλιά του και λειτουργήσε χωρίς κανένα ιερό σκεύος, χωρίς άμφια, με φύλλα φασκομηλιάς που έκαίγε αντί λιβάδι, με λίγη κουραμάνα αντί πρόσφοτο. Όταν ο καλόγηρος είπε το «Δόξα εν Ύψιστοις Θεώ και επί γής Ειρήνη», στο άκουσμα της λέξης «ειρήνη» θούρκωσαν τα μάτια των φαντάρων. Έμωλναν όλοι μαζί το «Χριστός γεννιέται σήμερα» με κατάνυξη ώσαν αυτά τα χιονισμένα Χριστούγεννα στην έρημική σπηλιά να τους θύμιζαν με την ταπεινότητά τους τη γέννα του Σωτήρα, κι όταν μετά τη λειτουργία ο Γαβριήλ πρόβαλε ένα κοντρό ποτήρι ως Άχραντα Μυστήρια και τους κάλεσε να μεταλάβουν: «Μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης προσέλθετε, όλοι γονάτισαν κι ή ψυχή τους γαλήνεψε με το να γεμίση απ' ό,τι τόσο ένστικτικά ποθαύσε—θρησκευτική πίστη. Η Παναγιά δεν ήταν ποτέ κοντώτερα τους. Έκει μέσα στο σπήλαιο τα παιδιά αισθανθήκαν ξανά πως είναι στρατιώτες της Θεοτόκου κι άρκεστηκαν μυστικά, καθέννας μέσα του, να νικήσουν ή να πεθάνουν.

***

Από τα Χριστούγεννα ως το Νέον

— 16 —

ΤΑ ΠΑΤΡΙΚΑ ΣΠΙΤΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ... Δόξα εν Ύψιστοις Θεώ και επί γής ειρήνη. Το λένε γλυκύλαλα οι Άγγελοι των έπουρανίων δυνάμεων. Ειρήνη φωνάζουν με πάθος και ικεσίαν οι άνθρωποι...

Δώσε ειρήνη, Σύ που, σήμερα ταπεινά γεννιέσαι στο παράμερο Σπήλαιο της Βηθλεέμ· γέννησε με τη Γέννησή σου, φέρε με τον έρχομό σου ειρήνη στην ανθρωπότητα· εκατομμύρια χέρια ύψωνονται και Σε ικετεύουν, ώ Θεϊον Βρέφος κι' ελπίζουν πως Σύ μόνον δύνασαι τη γλυκειά και νασταλγική ειρήνη να φέρης στους ανθρώπους.

Όλοι οι ταπεινοί και περιφρονημένοι της γής, σήμερα μαζί με τους Άγγέλους σε δοξολογούν:

Ειρήνη, Δικαιοσύνη κι' Ελευθερία ζητά από ΣΕΝΑ ό μάρτυς λαός της Β. Ήπειρου. Δικαιοσύνη ζητούν εκείνοι που άργοπεθαίνουν στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως του νέου Νέρωνα των

Τιράνων, εκείνοι οι λίγοι, που έντρομα φωλιάζουν ακόμη στα πένθιμα πατρικά μας σπίτια, εκείνοι που βρίσκονται, από το μίσος το άπάνθρωπο, από το δολοφονικό μαχαίρι του φανιά, σκόρπιοι εδώ στην Έλεύθερη Έλληνική γή.

Σκόρπισε με την ανατολή του καινούργιου χρόνου στη δύστυχη πατρίδα μας την ά γ ά π η εκεί που τώρα φωλιάζει το μίσος, το φώς για να διώξη το σκοτάδι και δώσε θάρρος ν' ανέδωμε το μαρτύριον του Γολγοθά που ή μάς οδηγήση στη νίκη με τον καινούργιο χρόνο.

Πιστεύομεν, ώ Θεϊον Βρέφος, ότι θα ταπεινώσης την άλαζονεία τους, θα συντρίψης την άδικίαν και θα μάς χαρίσης την έλευθερίαν μας, μία που είναι θεϊον και ανθρώπινο θέλημα, ώ Θεάυθρωπε, το Ιδανικό αυτό της έλευθερίας να μη στερείται από κανέναν. Με την πίστιν μας προς Σε, θ' αγωνισθώμε άψηφώντας κάθε ΘΥΣΙΑΝ.

άγκαλιά τους ή συνταγματάρχη, γιατί αντίπροσώπευε κείνη τη στιγμή την πατρίδα κι ή Έλλάδα ξεχειλούσε δόκλκηρη από ευγνωμοσύνη.

Ύστερα τους πήρε και τους σύστησε στον Άγγλο έπιτελή Μπίνγκεμ που έπιθεωρούσε το μέτωπο για να μελετήση τις ανάγκες του ελληνικού στρατού.

«Εγώ, είπε ο ξένος, ανήκω στο σύνταγμα της Βασιλίσσας που θεωρείται από τα καλύτερα της Άγγλίας και σάς δεβαιώνω πως οι άντρες μου δε θα μπορούσαν να ζήσουν σαν εσάς ούτε πέντε μέρες εδώ πάνω. Από τί σάρκα, από τί νεύρα είναι πλάσμενος ό στρατός σας; Πώς κάνετε επιθέσεις και κυριεύετε κορυφές, που έμένα μου βγήκε ή ψυχή να τις ανεβώ, εξεφόρτωτος;»

«Ο έχθρος—έξακολουθήσε ο Άγγλος—είναι αδύνατο να σάς νικήση γιατί έχετε κουρελιάσει το ήθικό του. Μόνο οι Γερμανοί μπορούν να τον σώσουν».

Ο ξένος θαύμαζε την ψυχική τους δύναμη.

«Μωρέ τί λαός ήμαστε και δεν το ξέραμε», είπε ο Αντώνης. Απ' τον Άγγλο έμαθαν ότι ο Μουσολίνι είχε στείλει στην Άλβανία το άνθος του στρατού του, πεντακόσιες χιλιάδες, κι όλοένα έστελνε περισσότερους με ιχτερινές ηιοπομπές. Άλλά ό άγώνας είχε κριθεί.

«Μά οι Γερμανοί δήλωσαν ότι δεν ενδιαφέρονται για τα Βακλάνια», έκανε ό Σπίρος.

Ο Άγγλος χαμογέλασε και ρώτησε:

—«Τους πιστεύετε;.....»

Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ
Βουλευτής Άθηνών
«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΗΤΤΑΣ

Οί Βορειοηπειρώται

Τα Βορειοηπειρωτικά Σωματεία μ' έπικεφαλής τον Σύλλογον Βορ)τών όργάνωσαν την ήμέραν της Πρωτοχρονιάς και ώραν 11 π. μ. εις τον «Παρνασσόν» συγκέντρωσιν των συμπατριωτών, όπου έγινε το κόψιμο της Βασιλόπηττας κατά το έθιμον της Ιδιαίτερας μας Πατρίδος. Την έναρξιν έκαμε ή χορωδία της Ε.Ν.Β.Η. ή όποια έψαλε τα κάλλαντα της σκλαβωμένης μας Πατρίδος, ως διεσκεύασε ό Πρόεδρος κ. Λαζάκης. Ωμίλησαν ό Σεβ. Μητροπολίτης Άργυροκάστρου Παντελεήμων, εύλογήσας την πητταν, ό κ. Σ. Καλιόφας

Εις τον «Παρνασσόν»: Ο κ. Β. Μούτσος, άναπληρωτής Γενικού Διοικητού Ήπειρου, κάδει την Βασιλόπηττα.

Καθηγητής Πανεπιστημίου Πρόεδρος Ένώσεως Δελφίνου, ό κ. Β. Μούτσος, Άναπληρωτής Γενικού Διοικητού Ήπειρου, ό όποιος έκοψε και την Πητταν, ό κ. Σίμος Πρόεδρος Έθνικού Συνδέσμου Χειμαρριωτών και ό κ. Κ. Σιαυτής Πρόεδρος Άδελφότητος Δραβιάνης. Έξεδόθη και σχετικόν ψήφισμα διαμαρτυρίας δια το παιδομάζωμα και την παραγνώρισιν της δικαίας αξιώσεως των Βορειοηπειρωτών να ένωθούν με την Έλλάδα, το όποιον παρεκλήθη να επιδοθί δια της Κ.Ε.Β.Α. εις τον Βασιλέα, την Κυβέρνησι, Ύπουργόν Έξωτερικών, Πρεσβευτάς και να σταλή εις τον Ο.

Οί Φοιτηταί

Την ήμέρα της Πρωτοχρονιάς ή ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΜΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ, της όποίας Γεν. Γραμματεύς τυγχάνει ό Διευθυντής μας κ. Χ. Μικέλης, έκοψε την Βασιλόπηττα εις το θεατρον «Κεντρικόν».

Την έορτην των φοιτητών έτίμησαν οι Άρχηγοί των Κομμάτων, Καθηγηταί του Πανεπιστημίου άνώτεροι αξιωματικοί, άνάπηροι, τραυματίαι και εκπρόσωποι όλων των Όργανώσεων. Την έναρξιν έκαμε ό Γεν.

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

Η.Ε. Κορίτσια της Ε.Ν.Β.Η. ένδεδυμένα με τοπικάς στολάς άπήγγειλαν ποιήματα και διένειμαν την Βασιλόπηττα. Το χρυσούν νόμισμα έπεσε εις τον ΣΕΛΑΣΦΟΡΟΝ Ίσως δια να τον έπιβραβεύση δια την όλην του δράσιν.

Το άπόγευμα της Πρωτοχρονιάς τη μερίμνη της Ε.Ν.Β.Η. συγκεντρώθησαν 50 Βορειοηπειρωτόπουλα, τα όποια μετ' άλλων Κυπρίων έλαβον μέρος εις την έορτην ή όποια έδόθη υπό του Γεν. Διευθυντού κ. Σβολοπούλου εις τον ραδιοφωνικόν Σταθμό δια τα έλεύρωτα παιδιά. Έκ μέρους των Βορ)τών ώμίλησε ό κ. Χαρισιάδης, εύχαριστήσας τον κ. Σβολόπουλον δια το ένδιαφέρον του και την όλην συμπαράστασιν εις τον άγώνα μας ύπερ της Β. Ήπειρου. Η όλη έορτή μετεδόθη δια του Ραδιοφωνικού Σταθμού. Τα Βορειοηπειρωτόπουλα έψαλαν τα κάλλαντα της σκλαβωμένης μας Πατρίδος και δια του μικρού Μογκολέτση έστειλαν στ' άδέλφια μας χαιρετιστήριον μήνυμα και εύχας δια τον καινούργιο χρόνο. Τα δε Κυπριόπουλα δια του έγγόνου του κ. Λανίτη, της Έθναρχίας Κύπρου, έχαιρέτησαν τα ύπόδουλα άδέλφια μας.

Έπ' εύκαιρία των έορτών των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους 1950, ή Κ.Ε.Ε.Α., έ Σύλλ. Βορ)τών, ό «Σελασφόρος», ή Ε.Ν.Β.Η. και τα άλλα Βορ)κά Σωματεία εξέδωσαν προκηρύξεις και μηνύματα, τα όποια παραθέτομεν άλλαχού. Η χορωδία της Ε.Ν.Β.Η. έτραγουδήσε κι' έφέτος τα Κάλλαντα της σκλαβωμένης Πατρίδος εις τον Άρχιεπίσκοπον Άθηνών, τον Σεβ. Μητροπολίτη Κορυτσάς και Άργυροκάστρου, Εύλόγιον και Παντελεήμονα, Πρόεδρον της Κ.Ε.Β.Α., τους πολιτικούς Άρχηγούς, τον Άμερικανόν Πρεσβευτήν κ. Γκραϊντν, τον Πρόεδρον του Συλλόγου Βορ)τών κ. Ζαρπαλάν και εις άλλας προσωπικότητας. Η χορωδία αποτελουμένη εκ νέων και νεανίδων ηλικίας 12 — 15 ετών διευθύνετο υπό του κ. Κ. Λώλη και συνοδεύετο υπό μελών του Δ.Σ. της Ε.Ν.Β.Η.

Γραμματεύς κ. Χ. Μικέλης, ό όποιος μεταξύ των άλλων έτόνισε... με την πεποίθησι πως θ' αξιοποιήσωμε το αίμα που δώσαμε στον έννιάχρονο άγώνα, δίνουμε γι' άλλη μία φορά τον όρκο στους εκλόσβους αδελφούς, οι άγωνισταί του 1940 — 49 με δύναμη τόλημ, έξαρσι, ένθουσιασμό, θάρρος και μεγαλείο, σ' ένα πανελλήνιο κίνημα δεν θά τους ξεχάσωμε ποτέ...

Έν συνεχεία έχαιρέτησε εκ μέρους των στρατευμένων φοιτητών ό κ. Σ.Κοντοθανάσης και τέλος έλαβε τον λόγον ό Πρόεδρος της Έθν. Παμφοιτητικής Έ-

— 17 —

Η ΕΝ ΔΑΛΒΑΝΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ του δικτατορικού καταδιβάονται από όλα τα δημόσια καταστήματα και αντικαθίστανται διά των εικόνων του Μεχμέτ Σέχου.

Ο Χότζα κληθείς υπό του Κρεμλίνου ανέχωρσε την 16ην Νοεμβρίου αεροπορικώς, συνοδεία δύο Ρώσων στρατηγών διά την Μόσχαν και έκτοτε αναμένεται εις Τίρανα.

Την 29 Νοεμβρίου, ημέρα ανεξαρτησίας της Αλβανίας, κατά τους κομμουνιστάς, ο Μεχμέτ Σέχου ήτο η κυριαρχούσα φυσιογνωμία εις την όλην έορτήν.

Αι ύπουργικαί αποφάσεις ύπογράφονται ύπ' αυτού, τίποτε δέ δέν γίνεται χωρίς την έγκρισίν του.

Πιστεύεται ότι έδόθη έντολή από την Μόσχα εις την κυβέρνησιν του Σέχου να έκτελή χρέη 'προβοκάτορα' εις την έκστρατεία εναντίον του στρατάρχου Τίτο.

Η κατάσταση εις τήν έκστρατείαν είναι έντασις, έσημειώθησαν δέ και σάμπατάξ μεταξύ Σκόδρας και Διάκοβας.

Εις την Β. Αλβανίαν λαμβάνουν χώραν συγκρούσεις αντικομμουνιστών

και άνταρτών και Αστνομίας.

Οι άντάρται κατώρθωσαν να καταλάβουν την πολίχνην Κρούτζια εις την Βορείονανατολικήν Αλβανίαν, όπου ταύς ύπεδέχθησαν μ' ένθουσιασμόν οι κάτοικοι, άργότερον όμως άπωθήθησαν άφου έπέτυχον του άντικειμενικού των σκοπού.

Άξιον πάσης προσοχής είναι ότι αι δυνάμεις που διεξάγουν τας έκκαθαριστικάς έπιχειρήσεις δέν προέρχονται έκ του τακτικού στρατού, αλλά έκλεγονται έμπιστοι του καθεστώτος, άποτελούντες, ειδικάς ταξιαρχίας ασφαλείας του ύπουργείου Έσωτερικών.

Έν τώ μεταξύ οι πολιτικοί αντίπαλοι του καθεστώτος άπαγορεύονται δημοσίως πρόσ παραδειγματισμόν κατά το ύπόδειγμα των σκοτεινών όργάνων του Χίτλερ εις τας κατεχομένης χώρας της Εύρώπης.

Την 27 Νοεμβρίου έστήθη εις την Κεντρικήν Πλατείαν των Τιράνων άγχόνη και άπηγχονίσθη ένας νέος 25 έτών, τα δέ μίσθαρνα άργανα του καθεστώτος έκάγγαζον γύρω από το πτώμα του άτυχούς νέου, ενώ οι φανατικότεροι έπτυν και ελάκτιζον αυτό.

Πλείστοι όμως άντικομμουνιστάι πατριώται παρηκολούθησαν μετά σπαραγμόν την στυγεράν αυτήν πράξιν και έσημείωσαν το γεγονός.

Το πτώμα του νέου, επί ήμέρας έμεινεν επί της άγχόνης έκτεθειμένον εις κοινήν θέαν διά την τρομοκράτησιν του λαού.

Οι άντικομμουνιστάι πατριώται και κυρίως οι Καθολικοί Μιδρίται με άρχηγόν τον Μαρκατζώνην, φύλαρχον έκ κληρονομίας περιμένουν μ' ένδιαφέρον την εξέλιξιν του άγώνος Στάλιν-Τίτο.

Έφ' όσον έπικρατήσει ο Στάλιν τότε μοιραίως ή Αλβανία θα περιέλθη ύπό την Σοβιετικήν κυριαρχίαν.

Αν όμως, όπως πιστεύεται έπικρατήσει ο Τίτο τότε αι Ηνωμένοι Πολιτείαί και ή Μεγάλη Βρετανία θα τον πείσουν να μη εισβάλη εις την Αλβανία, όποτε θα κινηθούν διά την άνατροπήν του κομμουνιστικού καθεστώτος.

Δέν έπιθυμούν την κηδεμονίαν ούτε της Ρωσσίας, ούτε της Γιουγκοσλαβίας, τας όποιίας έδοκίμασαν.

Έπιθυμούν την άπελευθέρωσιν της Αλβανίας χωρίς όμως την έ-

νοπλον δράσιν της Γιουγκοσλαβίας και Ελλάδος.

Αλβανικάί προσωπικότητες της περιοχής Κοσσυφοπέδιου όργάνωσαν δύο εισέτι έπιτροπάς. Η μιν πρώτη, πολιτική, διεθύνεται ύπό του Σαμόχ Βέη Ούλκουγιάκον με έδραν την Πρισρένην, ή δέ άλλη, Στρατιωτική, έδρεύει εις τα Σκόπια ύπό τον Γκανή Βέη Κριεζή.

Ο Κριεζή ανέλαβε την κινητοποίησιν και στρατολογίαν Αλβανών του Έξωτερικού με τούς όποιους καταρτίζει ταξιαρχίας, ίνα δράσουν όταν έπιστή ή στιγμή.

Η παρουσία των ταξιαρχιών αυτών εις απόστασιν 300 μιλίων από της μεθρίου, ειλόνισε την πειθαρχίαν του Αλβανικού στρατού, ως και το ήθικόν του, και έδημιούργησε αίσθημα έλλείψεως ασφαλείας, ώστε να συνεχισθή ή έκκαθάρισις μ' έντονώτερον ρυθμόν έκ των Τίταιικών ύπολειμμάτων.

Η πρακίρρηξις του έν Αιγύπτω Βασιλέως Αχμέτ Ζώγου κυκλοφορήσασα εις τούς έν τώ έξωτερικώ Αλβανούς, έφθασε και εις την Αλβανίαν, πλην όμως δέν έπροκάλεσε την αναμενομένην έντύπωσιν.

Πολλοί φίλοι του Ζώγου έναπομειναντες εις την Αλβανίαν συνεργαζόμενοι κατ' ανάγκην με το καθεστώς του Μεχμέτ παραδοκούν την εύκαιρίαν της γενικής έξορμήσεως, πιστεύουν δέ ότι μόνον διά της έσωτερικής επανάστασεως είναι δυνατόν να έπιτύχουν την άνατροπήν του καθεστώτος και άπελευθέρωσιν της Αλβανίας, με την ύποστήριξιν όμως των γειτονικών κρατών, των όποιών έπιθυμούν την φιλίαν. Οι έν Αλβανία Έλληνες, άποτελούντες μειονότητα εις την χώραν άδιαφορούν διά την διακυβέρνησιν αυτής, την επλήρωσαν όμως και πληρώνουν καθημερινώς διά των συνεχιζόμενων βασανιστη-

Δλληλογραφία

Άρκετά γράμματα έλάβαμε από μαθητάς του Έρεοδιδασκαλείου Βελλάς και με καλές μέλιστα συνεργασίες, τις όποιές δέν δημοσιεύομε, διότι έχασαν την επικαιρότητα των.

Επί του σημείου αυτού έπιστώμεν την προσοχήν όλων εκείνων οι όποιοι φιλοδοξούν να γίνουν συνεργάται μας. Περιμένομε συνεογασίες τις όποιες θεωρούμε άπαραίτητες, όταν μάλιστα έμπνέονται και γράφονται από άγωνιστάς και νέους.

Τα ποιήματα χρειάζονται μεγαλύτεραν προσοχήν.

Είναι τόσα πολλά τα εύχητήρια γράμματα που έλάβαμε επ' εύκαιρία των έορτών των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους, ώστε άδυνατούμε ν' άπαντήσωμε στον καθένα χωριστά.

Αντευχόμενοι και ήμεεις τα ίδια εις όλους, εύχαριστούμε θερμώς διά την δύναμι και την συγκίνησιν που μάς χαρίζουν.

Έρχορίζοντες τις έπιστολές των κ.κ. Ε. Μ., Χ. Κ., Π. Π. και των Δίδων Α. Α. και Β. Σ., ένα τούς λέμε. «Την γραμμή που χαράξαμε θα την κολουθήσωμε πιστά, με την ήθική βέβαια συμπεράσασιν και την ενεργό συμμετοχή όλων, γιατί πιστεύομε εις την δύναμίν μας».

Αντευχόμενοι και έξοριών, έπειδή είναι Έλληνες και έπιθυμούν την ένωσίν των με την Ελλάδα.

Πλείστοι όσοι εύρίσκονται έξοριστοι εις τας Βορείους περιοχάς από τετραετίας, χωρίς να χάσουν την πίστιν των ότι θ' άπακτήσουν την έλευθερίαν των.

ΓΚΟΛΕΜΗΣ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΛΑΤΑ

Έθνικόν Μηνιαίον περιοδικόν των άγωνιζόμενων Βορειοηπειρωτών

Υπεύθυνος Διευθύνσεως βάσει του Νόμου 1092)38

Χρίστος Μικέλης
Εοΰθου 8 — Τηλ. 52903

Διά την Συνακτικήν Έπιτροπήν

Κ. Α. Λώλης — Ν. Ο. Άρίστας

ΓΡΑΦΕΙΑ: Εοΰθου 8. Τηλέφωνον 35132. — Τυπογραφεία Πατησίων 63, Τηλ. 54419.

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΡΧΟΣ

Συνδρομαί:

Έσωτερικού:

Έτησία	Δραχ.	35.000
Έξάμηνος	»	20.000
Διά Συλλόγους	»	100.000
Δι' Έταιρείας, Όργανώσεις και Τραπεζας Δρ.		150.000

Έξωτερικού:

Έτησία	Δολλ.	10
Έξάμηνος	»	6
Διά Συλλόγους	»	60
Δι' Έταιρείας και Όργανώσεις	Δολλ.	50

νώσεως κ. Γ. Γεωργούδης, ο όποιος έν μέσω συνεχών χειροκρατημάτων άμίλησε εις το συγκεντρωθέν πλήθος. Ο λόγος μετεδίδετο διά μεγαφώνων και εις τούς έξω του θεάτρου εύρισκομένους άνερχομένους κατά τούς μετριωτέρους ύπολογισμούς εις 15 χιλιάδας. Ο κ. Γεωργούδης έτόνισε τις θυσίες των άγωνιστών και την έγκατάλειψιν που βρήκαν από την πολιτικήν ήγέσιαν του τόπου. Έν μέσω χειροκρατημάτων οι φοιτηταί και το πλήθος έξαλλον έφώναζε: πέστα! πέστα!

Αναφερόμενος εις την αξιοποίησιν των θυσιών, έτόνισε ότι δέν έχει παρά λίγες ήμέρες που γύρισε από το Γράμμο, όπου ως άπλους στρατιώτης εις το 583 Τάγμα ύπηρετούσε και άγνάντευε τα πονεμένα εκείνα χάματα της Β. Ηπειρου, τα όποια ή Έλληνική Νεολαία δέν θα ξεχάση ποτέ.

Η Β. Ηπειρος, ή Κύπρος, ή Α. Ρωμηλία και Θράκη, είπε, πρέπει να ένωθούν και θα ένωθούν γιατί ή γενιά ή δική μας το πιστεύει.

Περιμένομε την άγια όρα που θα προχωρήσωμε για την Κορυτσά, το Άργυρόκαστρο και να δώσωμε λευτεριά στα σκλαβωμένα άδέρφια μας.

Μετά την όμιλία του κ. Γεωργούδη ο καθηγητής του Πανεπιστημίου κ. Οικονόμου Προπρύτανις και τ. Πρόεδρος τής Κ.Ε.Β.Α., εύλογούντος του πάτερ Αλεξάνδρου Γεωργιάδη, έκαιε την Βασιλόπηγτα, άφου πρώτον έτόνισε την σημασίαν της έορτής αναφερόμενος εις το έθιμον και τούς άγώνας των ύποδούλων άδελφών διά την ένωσίν των με την μητέρα Ελλάδα.

Το χρυσούν νόμισμα έπεσε εις την Κύπρον και τούτο έβευρήθη ως καλός άιώνος, το όποιον ύπεδέχθη με την κραυγή « Έ ν ω σ ι ς ».

Μετά το κόψιμο της πηττας ήρχισε το δεύτερον μέρος της έορτής με τα τουγούδια, τα σικέτις «παιδομάζωμα» κ.τ.λ. και χορευτικά ντουέτα των καλύτερων μας καλλιτεχνών οι όποιοι προσεφέρθησαν τιμής ένκειν.

ΤΑ ΚΑΛΛΑΝΤΑ ΜΑΣ

Άρχιμηναί κι' άρχιχροναί — φιλή μου δενδρολιβανιά
Κι' άρχή καλός μας χρόνος — έκκλησιά με τ' άγιος θρόνος

Άγιος Βασίλης έρχεται — άρχοντες τον κατέχετε
Από την Καισαρεία — συ' σαι άρχόντισσα κυρία.
Σ' όλον τον κόσμον οι Χριστιανοί — κατακαύμένοι άδελφοί

Χαρμόσινα περνούνε — την πατρίδα μας ξεχνούνε
Έκει στη Βόρειο Ηπειρο — θα πάμε το ταχύτερο
Πρωτοχροναί γιορτάζουν — και τα σύνορα κυτάζουν.
Με άγωνία στην ψυχή — βασανισμένοι άδελφοί
ζούνε και άναστενάζουν — την Ελλάδα όλι κράζουν.
Θά πάμε Ιβάν και Κορυτσά — με τον λεβέντι τον τσολια — (ή Βασιλιά ή Δεσποτόδες)

Χειμάρρα, Τεπελένι — πάλι Έλληνικό θα γένη
Άργυροκάστρου τα χωριά — Δερόπολη με τα φλωριά
και σεις Άγιοι Σαράντα — στην Ελλάδα θσπε
πάντα

Δεχθήτε εύχές απ' άδελφούς — να ζήσετε χρόνους πολλούς
εύχές απ' την καρδιά μας — όπως όλη ή γενιά μας.

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΛΑΤΑ»

ΓΛΥΚΑ
ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ με τα άγνότερα ύλικά
ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΔΕΣ
άνωτέρους εις ποιότητα πάσης κατασκευής
θα βρήτε μόνον στο

ΜΠΑΓΚΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ — ΤΗΛ. 29020
ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΣΙΜΗ ΚΑΙ Κ^α ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ
ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ
Η Διεύθυνσις του Καταστήματος εύχεται εις τούς συμπατριώτας επί τώ Νέφ Έτει τις πιό θερμές εύχές, με την άπελευθέρωσιν της Βορείου Ηπειρου.

Στό Κατάστημα
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΘΑΝΟΥ
ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 5 Α
ΘΑ ΒΡΗΤΕ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΔΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΥ
εις προσιτάς τιμάς

ΟΛΟΙ ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΘΑΝΟΥ
ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 5 Α

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Μεγάλη Λαχειοφόρος Φιλανθρωπική Ἄγορά

ΑΔΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

ΓΕΝΗΣΟΜΕΝΗ

τὴν 22αν Ἰανουαρίου 1950

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μελῶν τοῦ Συλλόγου

Τιμὴ εἰσιτηρίου Δραχ. 10.000

(ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΕΧΕΙ ΤΥΠΟΝ ΛΑΧΕΙΟΥ)

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:

Ζαΐμη 6 καὶ Ταῶρτσιλ 38

Τηλέφωνα 25484 καὶ 27654

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧΜΑΙ 2.500